

Державний торговельно-економічний університет

Кафедра міжнародного менеджменту

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСПОРТУ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР ДО КРАЇН ЄС»

(за матеріалами ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат»)

студентки 4 курсу, 3 групи,
спеціальності 073

«Менеджмент»

спеціалізації «Менеджмент
зовнішньоекономічної
діяльності»

Козельська Аміна
Валентинівна

Науковий керівник:

к.е.н., доцент, завідувач
кафедри міжнародного
менеджменту, доктор
економічних наук

Мельник Тетяна
Миколаївна

Гарант освітньої
програми «Менеджмент»
зовнішньоекономічної
діяльності», к.е.н., доцент
кафедри міжнародного
менеджменту

П'янкова Оксана
Василівна

Київ 2022

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ЗЕД ПрАТ «НІЖИНСЬКИЙ ЖИРКОМБІНАТ»	6
1.1. Оцінка виробничо-господарської діяльності, фінансового стану та сукупного доходу ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат».....	6
1.2. Аналіз експортної діяльності ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат».....	13
РОЗДІЛ 2. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ПОТЕНЦІЙНОГО РИНКУ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСПОРТУ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР	20
2.1. Визначення основних тенденцій розвитку світового ринку олійних культур.....	20
2.2. Дослідження перспектив експорту олійних культур ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» до ЄС.....	27
РОЗДІЛ 3. РЕАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ ЩОДО ЕКСПОРТУ ПрАТ «НІЖИНСЬКИЙ ЖИРКОМБІНАТ» ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР ДО ЄС	33
3.1. Організаційне забезпечення здійснення експорту ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» до ЄС.....	33
3.2. Прогнозна оцінка результативності експортної поставки до ЄС.....	46
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	55
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. За сучасних умов жодна країна у світі не може існувати незалежно від інших країн, а також не може бути відірвана від процесів, що відбуваються в її регіоні чи частинах світу. Країни та їхні національні економіки взаємодіють один з одним у промисловій, військовій, економічній, політичній, гуманітарній, культурній, екологічній, та інших сферах. Щоб цінувати ці відносини, дві країни встановили дипломатичні відносини, уклали угоди та договори в різних сферах співробітництва. Країни хочуть приєднатися до міжнародних глобальних організацій (ООН, МВФ, СОТ тощо), створити міжурядові регіональні організації – економічні (наприклад, ЄС), військово-політичні (НАТО) тощо.

Багато міжнародних відносин в одну систему об'єднують країни світу – міжнародне співтовариство та його національні економіки – щоб стати глобальною економікою. Глобальна економіка — це економіка, в якій країни всього світу співпрацюють і діють на основі міжнародного поділу праці. Міжнародні економічні відносини відіграють ключову роль в інтеграції країн у світову економічну систему. Вони вбудовуються в потік товарів, послуг, капіталу, робочої сили та інформації між країнами, регіонами та частинами світу.

Сучасний український ринок пропонує широкий асортимент олії від різних виробників. Крім соняшникової олії на ринку також продаються оливкова, арахісова, кукурудзяна, виноградні кісточки. При цьому соняшникова залишається найпопулярнішою, оскільки її виробляють в Україні і вона значно дешевша, наприклад, втричі дешевша за оливкову. Завдяки нейтральному смаку соняшникову олію можна використовувати в смажених стравах, а також в салатах та інших стравах, які не пройшли термічну обробку.

Видобуток олії є найбільш розвиненою галуззю харчової промисловості України. Їй належить місце у виробничій діяльності споживчої кооперації

нашої держави. Основними олійними культурами в Україні є соняшник, бавовна та соя, з переробкою невеликих кількостей гірчиці, ріпаку, кунжуту, льону та рицини. Що стосується оливкової олії, то її в Україні не виробляють, оскільки сировина для її виробництва швидко псується і потребує переробки поблизу місця вирощування.

Вивчення міжнародних економічних відносин у світі дає можливість об'єктивно проаналізувати економічний розвиток різних країн та їх перспективи співпраці з Україною, тому обрані теми є актуальними.

Розвиток зовнішньоекономічної діяльності в аграрному секторі України, експорт олійних культур та продуктів їх переробки є одним з основних напрямків досліджень таких видатних економістів: П. Гайдуцького, В. Точиліна, О. Мітченка, П. Саблука та ін. У плані поля О. Шпичак, Т. Куц, О. Боднар та інші важко визначити сильні та слабкі сторони олійного насіння.

Наведене зумовило вибір теми дослідження та встановлення його мети.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є аналіз ефективності експортних операцій олійних культур (на прикладі ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат») та її підвищення.

Для досягнення поставленої мети даної роботи необхідно було виконати такі завдання:

- надати оцінку виробничо-господарській діяльності, фінансовому стану та сукупному доходу ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат»;
- проаналізувати експортну діяльність ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат»;
- визначити основні тенденції розвитку світового ринку олійних культур;
- дослідити перспективи експорту олійних культур ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» до ЄС;
- розглянути організаційне забезпечення здійснення експорту ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» до ЄС;
- запропонувати прогностичну оцінку результативності експортної поставки до ЄС.

Об'єктом дослідження є процес організації експорту олійних культур до країн ЄС.

Предметом дослідження є механізм реалізації експортної діяльності підприємства ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат».

Методи дослідження. Методи, які були досліджені в роботі: фінансово-економічний аналіз (визначення поточного стану фінансових результатів підприємства), експертна оцінка (визначення конкурентоспроможності підприємства серед інших українських експортерів), аналіз прямих і непрямих факторів, методи ефективної конкуренції (шляхом аналізу його основних фінансових показників для оцінки конкурентної позиції та сильних сторін бізнесу), SWOT-аналізу (виявлення сильних і слабких сторін, можливостей і загроз, а також визначення потенціалів, пов'язаних з цими 4 показниками), порівняльних методів (порівняння: ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» з іншою експортною компанією та визначити переваги; експорт, контрактні ціни зі світом та Україною, умови контракту).

Базу даних дослідження складали: економічна література та журнали, державна статистика України, програми розвитку підприємств, результати досліджень, проведених автором.

Практична значущість одержаних результатів. Висновки та рекомендації роботи можна знайти в діяльності ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» в частині пропозицій щодо реалізації управлінських рішень щодо експорту олійних культур до ЄС.

Випускна кваліфікаційна робота має наступну структуру: вступ, три розділи, висновки та пропозиції, список використаних джерел, який містить 25 найменувань та додатки. Обсяг роботи складає 57 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ЗЕД ПрАТ «НІЖИНСЬКИЙ ЖИРКОМБІНАТ»

1.1. Оцінка виробничо-господарської діяльності, фінансового стану та сукупного доходу ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат»

Об'єкт дослідження – приватне акціонерне товариство «Ніжинський жиркомбінат». Діяльність підприємства регулюється трудовим законодавством України, статутом, статутними договорами, договором ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» та іншим чинним законодавством.

ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» Код ЄДРПОУ 00373942,
місцезнаходження 16600, Чернігівська обл., м. Ніжин, вул. Прилуцька, корпус
2. Дата державної реєстрації 28.03.95.

Основні види діяльності:

- 10.41 Виробництво олій і тваринних жирів;
- 20.30 Виробництво фарб, лаків та подібних виробів, друкарських фарб і мастик;
- 20.59 Виробництво іншої хімічної продукції;
- 46.21 Торгівля оптова зерном, тютюном, насінням та кормами для тварин;
- 46.33 Торгівля оптова молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами;
- 47.19 Інша роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах;
- 47.99 інші роздрібні продажі не в магазинах;
- 52.10 Управління складом.

Основним видом діяльності ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» є переробка олійних культур. Ніжинський жиркомбінат входить до складу NJK Group і був створений у 1896 році. Мультикультурна фабрика добовою потужністю 500 тонн переробляє соняшник, ріпак та лляне насіння для

виробництва рафінованих дезодорованих олій та інших продуктів під брендом «Ніжинська». Він складається з двох елеваторів, транспортної компанії та компанії з виробництва добрив. ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» тісно співпрацює з компанією Агрохолдинг, яка займається вирощуванням сільськогосподарської продукції в Чернігівській області.

Експорт: країни ЄС, Республіка Білорусь, Індія, Туреччина, США, Ізраїль. Використовуючи фінансову звітність компанії (Додаток А-Г), аналізуємо результати діяльності компанії. Для аналізу складу та структури активів підприємства та джерел фінансування необхідно скласти аналітичний баланс ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» за групами (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

**Аналітичний баланс ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» за період 2017-2021
рр. (тис. грн.)**

Показники	Станом на 31.12.										2021/ 2017 рр.	
	2017		2018		2019		2020		2021		Тис. грн.	%
	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%		
Активи												
Необоротні активи	169054	3,15	210069	3,91	2210094	41,16	15159	0,25	29479	0,48	-139575	-82,56
Оборотні активи	4975706	92,6	5164318	96,17	3159702	58,84	6081441	99,75	6115450	99,51	1139744	22,91
- запаси	651333	12,12	771317	14,36	872863	16,26	1777993	29,16	2062950	33,57	1411617	216,73
- дебіторська заборгованість	2414011	44,92	2403360	44,76	1753639	32,66	1495812	24,53	3074841	50,03	660830	27,37
- грошові кошти	182055	3,39	227554	4,24	232606	4,33	2755861	45,2	943213	15,35	761158	418,09
- інші оборотні активи	761322	14,17	716584	13,34	300594	5,6	51775	0,85	34446	0,56	-726876	-95,48
Інші активи	0	0	0	0	0	0	73	0	573	0,01	573	-
Пасиви											0	-
Власний капітал	5052990	94,02	5084326	94,68	5084326	94,68	5708586	93,63	5530011	90,43	477021	9,44
Поточні зобов'язання	91770	1,71	319046	5,94	285470	5,32	388087	6,37	585491	9,57	493721	538,00
- короткострокові кредити банків	0	0	0	0	0	0	0	0	132900	2,17	132900	-
- кредиторська заборгованість	4033	0,08	4453	0,08	16871	0,31	228551	3,75	284078	4,65	280045	6943,84
- інші поточні зобов'язання	74867	1,39	299887	5,58	268599	5	159536	2,62	168513	2,76	93646	125,08
Баланс	5374468	100	5369796	100	5369796	100	6096673	100	6115502	100	741034	13,79

Джерело: розраховано автором за даними ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат»

З табл. 1.1 видно, що за період 2017-2021 рр. валюта балансу зросла на 741,034 млн грн. або 13,79%. Отже, за 2019-2021 роки валюта балансу зросла на 745 706 тис. грн., або на 13,89%. Зазначимо, що збільшення валюти балансу викликано збільшенням вартості оборотних активів на 2955748 тис. грн. або

93,55%. Збільшення оборотних активів відбулося за рахунок збільшення запасів на 1190087 тис. грн. Або 136,34%, дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги становить 1321202 тис. грн. або 75,34%. Навпаки, за 2019-2021 роки обсяг основних засобів зменшився на 2180,615 млн грн. або 98,67%. У 2019-2021 роках частка ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» зросла на 445,685 млн грн. або 8,77%. Короткострокова заборгованість у 2021 році зросла на 3 000 21 000 грн порівняно з 2019 роком. або 105,10%. Збільшення поточних зобов'язань відбулося за рахунок збільшення кредиторів на 267 207 тис. грн.

Для оцінки особливостей прибутку рекомендується провести горизонтальний аналіз фінансового звіту ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» за 2017-2021 рр. Основні показники звіту наведено в таблиці. 1.2.

Таблиця 1.2

Динаміка фінансових результатів ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» за 2017- 2021 рр., тис. грн.

Показник	Станом на 31.12.					Абсолютне відхилення		Відносне відхилення	
	2017	2018	2019	2020	2021	2021/ 2017	2021/ 2020	2021/ 2017	2021/ 2020
Чистий дохід від реалізації продукції	2120	2450	2748	2772091	2874551	2872431	102460	135492,03	3,70
Собівартість реалізованої продукції	1890	2013	2614	2334943	2154988	2153098	-179955	113920,53	-7,71
Валовий: прибуток	98	112	134	437148	719563	719465	282415	734147,96	64,60
Інші операційні доходи	0	0	10	151467	638800	638800	487333	-	321,74
Адміністративні витрати	1210	1450	1751	22522	60430	59220	37908	4894,21	168,32
Витрати на збут	0	0	0	5945	15577	15577	9632	-	162,02
Інші операційні витрати	2	6	0	54205	1060946	1060944	1006741	530472	1857,3
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	x	x	x	505943	221410	221410	-284533	-	-56,24
збиток	x	x	1607	x	x	0	0	0	0
Дохід від участі в капіталі	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Інші фінансові доходи	387	445	646	219347	115866	115479	-103481	29839,53	-47,18
Інші доходи	2015530	2114552	2894824	2273736	47	-2015483	2273689	-100,00	-100,00
Фінансові витрати	0	0	0	22	7422	7422	7400	-	33636,36

Продовження табл. 1.2

Втрати від участі в капіталі	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Інші витрати	3100006	3000002	2800005	2200000	0	3100006	2200000	-100,00	-100,00
Фінансовий результат до оподаткування:	65790	77880	93858	799004	329901	264111	-469103	401,45	-58,71
прибуток									
збиток	x	x	x	x	x	x	x	x	X
Витрати (дохід) з податку на прибуток	5844	6522	9532	132581	175265	169421	42684	2899,06	32,19
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Чистий фінансовий результат:	59550	66330	84326	666423	154636	95086	-511787	159,67	-76,80
прибуток									
збиток	x	x	x	x	x	x	x	x	X

Джерело: розраховано автором за даними ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат»

Тому, відзначаємо такі зміни у фінансовій діяльності ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» у 2020-2021 роках: чистий продаж зріс на 102,46 млн грн. або 3,70%, що стимулює збільшення валового прибутку на 282,415 млн. грн. або 64,60%. Ми спостерігали зниження фінансового результату операційної діяльності на 284,533 млн. грн., або на 56,24%, за рахунок зниження собівартості реалізованої продукції. Крім того, за період 2018-2019 рр. ми помітили, що чистий прибуток компанії зменшився на 511 787 тис. грн., або на 76,80%.

Проаналізуємо фінансовий стан підприємства ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» на основі фінансової звітності за 2017-2021 роки, в таблиці 1.3 розраховано показники господарської діяльності підприємства.

Таблиця 1.3

Показники ділової активності ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» за 2017-2021 рр.

Показник	Станом на 31.12.					абсолютне відхилення	
	2017	2018	2019	2020	2021	2021/ 2017	2021/ 2020
1	2	3	4	5	6	7	8
коефіцієнт оборотності запасів	0,0012	0,002	0,003	1,762	1,122	1,12	-0,64
оборот дебіторської заборгованості	0	0	0	136,268	2,415	2,42	-133,853
оборот кредиторської заборгованості	0,201	0,289	0,392	95,81	34,677	34,48	-61,133

Джерело: розраховано автором за даними ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат»

Зазначимо, що коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за період 2017-2021 років зріс на 2415. Також ми помітили зниження середнього строку погашення дебіторської заборгованості на 151 день. Також протягом 2017-2021 років ми помітили зростання дебіторської заборгованості перед кредиторами на 34 285, що зменшило термін погашення на 921 день. Позитивною тенденцією в господарській діяльності ПАТ «Ніжинський жиркомбінат» стало збільшення оборотності товарно-матеріальних цінностей на 1119 днів, що спричинило зниження оборотності товарних запасів на 121 555 днів. У таблиці 1.4 розраховано ліквідність і платоспроможність підприємства.

Таблиця 1.4

Показники ліквідності та платоспроможності ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат», за період 2017-2021 рр.

Показник	Станом на 31.12.					абсолютне відхилення	
	2017	2018	2019	2020	2021	2021/ 2017	2021/ 2020
1	2	3	4	5	6	7	8
коефіцієнт грошової платоспроможності (абсолютної ліквідності)	0,488	0,621	0,815	7,101	1,611	1,123	-5,49
коефіцієнт розрахункової платоспроможності (покриття)	4,011	5,023	8,011	11,089	6,922	2,911	-4,167
коефіцієнт ліквідної платоспроможності	6,985	9,077	11,068	15,67	10,445	3,46	-5,225
коефіцієнт критичної ліквідності	0,110	0,144	0,163	0,292	0,337	0,227	0,045
коефіцієнт розрахункової платоспроможності (покриття)	4,011	5,023	8,011	11,089	6,922	2,911	-4,167
коефіцієнт ліквідної платоспроможності	6,985	9,077	11,068	15,67	10,445	3,46	-5,225
коефіцієнт критичної ліквідності	0,110	0,144	0,163	0,292	0,337	0,227	0,045

Джерело: розраховано автором за даними ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат»

У 2020-2021 роках коефіцієнт грошової платоспроможності (абсолютної ліквідності) ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» знизився на 5,49. Також ми спостерігали зниження розрахункового коефіцієнта платоспроможності (коефіцієнта покриття) на 4,167 та зниження коефіцієнта платоспроможності

ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» на 5,225. Зазначимо, що на амортизацію для розрахунку коефіцієнта ліквідності у 2020-2021 роках впливають два фактори: збільшення оборотних активів та значне збільшення поточних зобов'язань ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат». В таблиці 1.5 розраховано показники фінансової стабільності підприємства.

Таблиця 1.5

Показники фінансової стійкості ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» за 2017-2021 рр.

Показник	Станом на 31.12.					абсолютне відхилення	
	2017	2018	2019	2020	2021	2021/ 2017	2021/ 2020
1	2	3	4	5	6	7	8
коефіцієнт фінансової стійкості	1,012	1,021	1,056	1,068	1,111	0,099	0,043
коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	0,901	0,933	0,947	0,936	0,9	-0,001	-0,036
коефіцієнт залежності від довгострокових зобов'язань	0,014	0,044	0,056	0,068	0,106	0,092	0,038
коефіцієнт залучених коштів	0,033	0,042	0,053	0,064	0,095	0,062	0,031

Джерело: розраховано автором за даними ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат»

З таблиці 1.5 видно, що з 2017 по 2021 рік коефіцієнт автономії зменшився на 0,0473 через збільшення позикового капіталу. Протягом досліджуваного періоду коефіцієнт залежності компанії зріс. Збільшення коефіцієнта довгострокової боргової залежності пов'язане з наявністю корпоративного боргу. Одним з недоліків корпоративної діяльності є зростання позикових коштів. У таблиці 1.6 розраховано рентабельність підприємства.

Таблиця 1.6

Показники рентабельності ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат», 2017-2021 рр.

Показник	Станом на 31.12.					абсолютне відхилення	
	2017	2018	2019	2020	2021	2021/ 2017	2021/ 2020
1	2	3	4	5	6	7	8
коефіцієнт рентабельності	1,05	1,31	1,57	11,624	2,526	1,476	-9,098

Продовження табл. 1.6

активів							
коефіцієнт рентабельності власного капіталу	1,101	1,231	1,659	12,349	2,752	1,651	-9,597
коефіцієнт рентабельності продукції	-67,44	-63,12	-58,479	18,251	7,702	75,142	-10,549
коефіцієнт рентабельності діяльності	1,254	1,354	1,659	12,349	2,752	1,498	-9,597

Джерело: розраховано автором за даними ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат»

Якщо аналізувати діяльність ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат», то рентабельність активів у 2021 році зросла на 0,956% порівняно з 2019 роком (на 31 грудня 2021 року – 2,526%). У 2021 році рентабельність власного капіталу ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» зросла на 1,093% порівняно з аналогічним періодом 2019 року і становила 2,752% станом на 31 грудня 2021 року. Оцінюючи рентабельність продукту та рентабельність бізнесу, варто відзначити, що ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» почало бути прибутковішим у 2017-2021 роках. Для визначення ліквідності балансу ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» порівняємо результати за групами активів і пасивів (таблиця. 1.7).

Таблиця 1.7

**Баланс ліквідності ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» упродовж 2017-2021
рр. (тис. грн.)**

Код	Назва показників	Станом на 31.12.				
		2017	2018	2019	2020	2021
1	2	3	4	5	6	7
A1	Найбільш ліквідні активи	182055	227554	232606	2755861	943213
П1	Найневідкладніші зобов'язання	4033	4453	16871	228551	284078
A1-П1	Забезпечення зобов'язань П1	178022	223101	215735	2527310	659135
A2	Швидкий продаж активів	1345687	1567823	1753639	1495812	3074841
П2	Короткострокові пасиви	74867	299887	268599	159536	301413
A2-П2	Забезпечення зобов'язань П2	1270820	1267936	1485040	1336276	2773428
A3	Активи, що повільно рухаються	989764	1045667	1173457	1829841	2097969
П3	Довгострокові пасиви	0	0	0	0	0

Продовження табл. 1.7

A3-ПЗ	Забезпечення зобов'язань ПЗ	908076	1096778	1173457	1829841	2097969
A4	Активи, які важко реалізуються	169054	210069	2210094	15159	29479
П4	Постійні пасиви	5052990	5084369	5084326	5708586	5530011
A4-П4	Забезпечення зобов'язань П4	-4883936	-4874300	-2874232	-5693427	-5500532

Джерело: розраховано автором за даними ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат»

Станом на 31 грудня 2021 року ПАТ «Ніжинський жиркомбінат» має найліквідніші активи і вимагає виплати значно більшої суми, з надлишком 659,135 тис. грн, виплаченим наприкінці року. Це свідчить про те, що на кінець року поточні зобов'язання підприємства були покриті найбільш ліквідними активами. Наприкінці року встановлено, що активи швидкого продажу перевищили профіцит поточних зобов'язань, тобто профіцит платежів склав 2 773 428 тис. грн. Це свідчить про те, що поточні зобов'язання, ймовірно, будуть погашені готівкою наприкінці звітного року. Продані активи повільно перевищували довгостроковий борг на 2 097,969 млн грн. Основні зобов'язання за нереалізованими активами 5500532 тис. грн. Вказує на те, що підприємство має недостатній оборотний капітал.

Отже, економічна ситуація ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» свідчить про нестабільність економічного становища підприємства зі зменшенням чистого прибутку та збільшенням дебіторської та кредиторської заборгованості за аналізований період.

1.2. Аналіз експортної діяльності ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат»

Завдяки фінансово-господарській діяльності український бізнес може здійснювати операції, пов'язані із придбанням матеріальної цінності, отриманням послуг від іноземних постачальників, обміном досвідом, пошуком нових ринків (за кордоном), використанням іноземних валют. Це графічна

ілюстрація географічної структури зовнішньоекономічної діяльності ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» (рисунки 1.1).

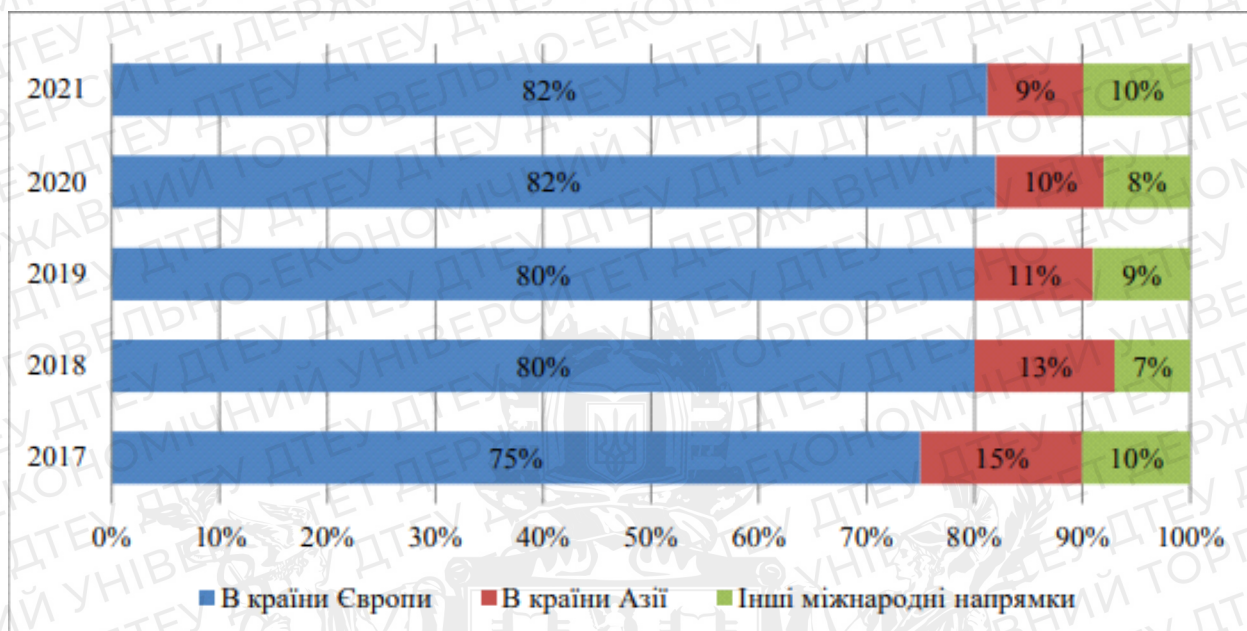

Рисунок 1.1. Географічна структура зовнішньоекономічної діяльності ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» за 2017-2021 рр.

Джерело: побудовано автором на основі [25]

Отже, на підставі наведених даних можна зробити висновок, що основними замовниками ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» є юридичні та фізичні особи з Європи. Щоб отримати повне уявлення про ефективність експортної діяльності підприємства, необхідно розрахувати ефективність організації постачальника (табл. 1.8).

Таблиця 1.8

Порівняння показників розрахунку ефективності для експортних операцій за 2017-2021 роки на ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат»

Показники	2017	2018	2019	2020	2021	2021 / 2017
Частка витрат на експорт у сумарних витратах підприємства	5,48	7,48	9,41	49,64	17	+11,52
Коефіцієнт окупності експортних операцій	212,78	279,54	368,27	69,16	274,22	+61,44
Коефіцієнт рентабельності експортних операцій	5,11	4,88	5,47	0,98	5,41	+0,3
Рентабельність підприємства	1,3	1,4	1,7	12,3	2,8	+1,5

Джерело: розраховано автором за даними ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат»

Згідно з розрахованим показником ефективності експорту, варто зазначити, що олійний стан ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» є нестабільним, що пов'язано з коливаннями собівартості реалізації, яка за 2017-2021 роки зросла на 122,40%. Варто відзначити вплив зростання витрат на логістику, а також зниження ефективності експортних операцій.

Наприклад, у 2017-2021 роках ми спостерігали збільшення частки експортних витрат у загальній собівартості бізнесу разом із зростанням вартості реалізованої продукції, що свідчить про зростання продажів бізнесу, але будьте обережні. Найвищий темп зростання експортного бізнесу ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» відбувся у 2020 році.

Розрахунок терміну окупності експортної діяльності показує, що термін окупності скорочується – такого результату досягнуто за рахунок збільшення виручки від реалізації продукції ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат». Протягом 2017-2021 років ми спостерігали динамічні коливання експортної рентабельності, що свідчило про відсутність у ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» стратегії збуту. Розрахунок рентабельності підприємства свідчить про прибуткову діяльність ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат», оскільки фінансові результати підприємства, виражені у чистому прибутку, за 2017-2021 роки зросли на 95,086 млн грн. або 159,67%.

На процес формування комплексу системних фондів експортної діяльності олійних культур ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» та процес подальшого вдосконалення безпосередньо впливають різні фактори, такі як зовнішнє та внутрішнє середовище. Такими факторами є: технологія, внутрішній ринок, управлінська належить до внутрішніх, як показано на рис. 1.2.

Рисунок 1.2. Фактори формування систематизованого набору ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» при здійсненні експорту олійних культур

Джерело: побудовано автором на основі [12]

Враховуючи вплив на них, можливе дослідження комплексу інструментів розвитку управління експортом олійних культур для системи ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» на основі процесно-орієнтованого підходу. Ступінь впливу кожної групи факторів різна, що може мати як позитивний, так і негативний вплив на загальну характеристику організаційної структури управління експортом олії ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат».

На ефективність українського бізнесу впливає багато факторів.

Сучасні принципи роботи вітчизняних підприємств базуються на функціональній структурі управління. Це призвело до того, що окремі підрозділи почали розвиватися окремо, не враховуючи механізму взаємодії із завданнями ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» при експорті олійних культур. Тому експортувати продукцію ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» на зовнішні ринки є економічно доцільним. Розвиток глобалізації в сучасному світі призвів до появи більшої кількості методів конкуренції, і зростає потреба у всебічному

вивченні питань, пов'язаних із формуванням конкурентоспроможності підприємства та розробкою стратегій поведінки на глобальному ринку.

Розглянемо експортну виручку ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» та її частку у виручці від реалізації за 2017-2021 рр., яка наведена в табл. 1.9.

Таблиця 1.9

Експорт у відсотках до чистого доходу від реалізації продукції ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» за 2017-2021 рр., тис. грн.

№	Показники	2017	2018	2019	2020	2021
1	Чистий дохід від реалізації продукції	2120	2450	2748	2772091	2874551
2	у тому числі експорт	1620,5	1920,7	2265,8	2360487	2358987
3	Частка експорту, %	76%	78%	82%	85%	82%

Джерело: розраховано автором за даними ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат»

З таблиці 1.9 зазначимо, що ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» частину продукції продає на внутрішньому ринку, але значну частку становить експорт. В результаті експорт у 2021 році збільшиться на 6% порівняно з 2017 роком. Таким чином, експорт становить значну частку в загальному обсязі продажів – 76-85%. Проаналізуємо обсяги реалізації експортованих товарів за брендами (табл. 1.10).

Таблиця 1.10

Товарна структура експорту ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» за 2017-2021 рр., тис. грн.

№	Номенклатура	2017	2018	2019	2020	2021
1	Олія соняшникова	487,1	590,8	670,4	752634	753096
2	Нерафінована соняшникова олія	245,1	278,9	310,2	422447	422980
3	Нерафінована соєва олія	188,9	200,8	223,5	258521	258614
4	Нерафінована рапсова олія	98,2	136,5	154,1	148458	148954
5	Паливні пелети	90,1	96,5	100,5	58657	58998
6	Шрот гранульований	254,7	260,5	298,2	211587	217486
7	Фосфатидний концентрат з соняшнику, сої та ріпаку	134,2	148,2	169,2	178950	168074
8	Послуги переробки	95,4	151,4	198,7	189568	189850
9	Інше	26,8	57,1	141	139665	140935

Джерело: розраховано автором на основі [12]

Проаналізуємо частку кожної основної товарної позиції в структурі експорту (табл. 1.11).

Таблиця 1.11

**Структура експорту ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» за 2017-2021 рр., %
(за товарною ознакою)**

№	Номенклатура	2017	2018	2019	2020	2021
1	Чистий дохід від реалізації продукції на експорт	100%	100%	100%	100%	100%
2	Олія соняшникова	30	30	30	32	32
3	Нерафінована соняшникова олія	15	15	14	18	18
4	Нерафінована соєва олія	12	10	10	11	11
5	Нерафінована рапсова олія	6	7	7	6	6
6	Паливні пелети	5	5	4	2	3
7	Шрот гранульований	16	14	13	9	9
8	Фосфатидний концентрат з соняшнику, сої та ріпаку	8	8	7	8	7
9	Послуги переробки	6	8	9	8	8
10	інше	2	3	6	6	6

Джерело: розраховано автором на основі [12]

Отже, в структурі експорту ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» за 2017-2021 рр. найбільшу частку займала рафінована та нерафінована соняшникова олія (рис. 1.3).

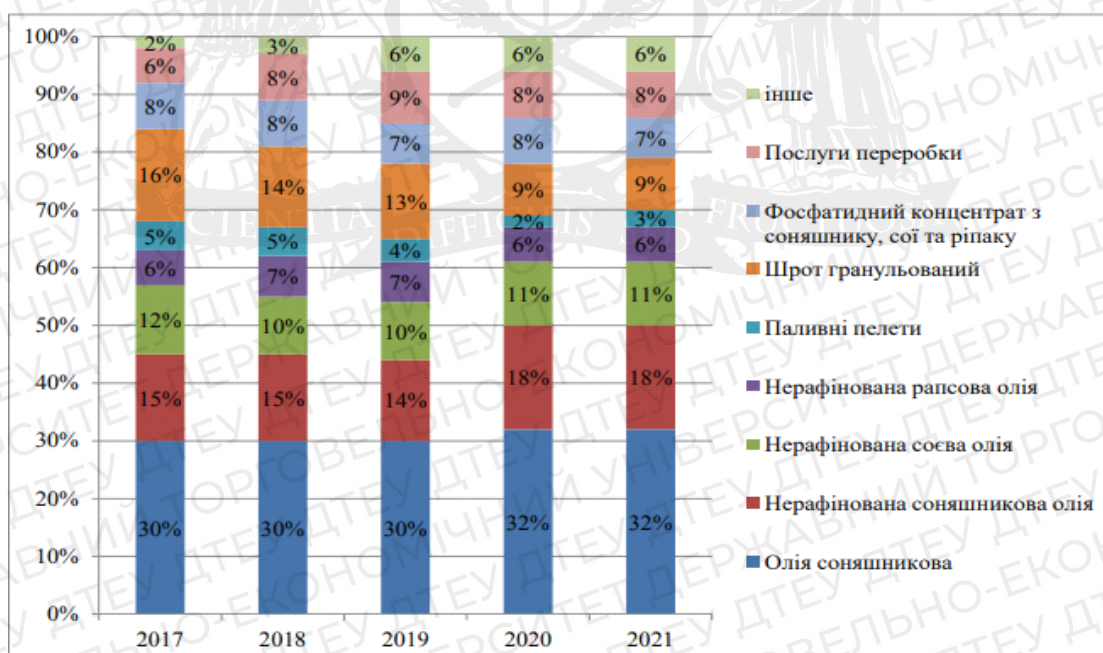

Рисунок 1.3. Структура реалізації продукції на експорт ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» за 2017-2021 рр., %

Джерело: побудовано автором на основі [12]

Проаналізуємо експортні продажі ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» за 2017-2021 рр. за географічними регіонами (табл. 1.12).

Таблиця 1.12

**Обсяг експорту ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» за 2017-2021 рр.,
тис. грн. (за географічною ознакою)**

№	Країни	2017	2018	2019	2020	2021
1	Чистий дохід від реалізації продукції	2120	2450	2748	2772091	2874551
2	у тому числі експорт	1620,5	1920,7	2265,8	2360487	2358987
3	Польща	366,8	422,6	510,4	103258	103587
4	Румунія	325,6	377,8	420,3	752417	755598
5	Угорщина	288,9	300,5	378,5	610047	617841
6	Російська Федерація	158,6	177,9	190,4	456476	456514
7	Білорусь	122,7	145,6	168,1	241243	221456
8	Молдова	110,4	133,7	147,8	100534	101165
9	інші країни	247,5	362,6	450,3	96512	102826

Джерело: розраховано автором на основі [12]

Пропонується проаналізувати частку експорту до кожної країни в загальному експорті продукції ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» за 2017-2021 роки (табл. 1.13).

Таблиця 1.13

**Географічна структура експорту ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» за 2017-
2021 рр., %**

№	Країни	2017	2018	2019	2020	2021
1	Чистий дохід від реалізації продукції	100%	100%	100%	100%	100%
2	Польща	1%	23%	22%	22%	30%
3	Румунія	2%	22%	20%	19%	23%
4	Угорщина	3%	18%	16%	17%	17%
5	Російська Федерація	4%	10%	9%	8%	11%
6	Білорусь	5%	7%	7%	7%	6%
7	Молдова	6%	6%	7%	7%	4%
8	інші країни	7%	14%	19%	20%	9%

Джерело: розраховано автором на основі [12]

Отже, найбільшу частку в структурі експорту займає експорт олійних культур до Румунії, Польщі та Угорщини.

РОЗДІЛ 2. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ПОТЕНЦІЙНОГО РИНКУ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСПОРТУ ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР

2.1. Визначення основних тенденцій розвитку світового ринку олійних культур

Олійні культури є важливою частиною економіки багатьох країн. За останні 50 років спостерігається позитивна динаміка виробництва, світове виробництво зросло майже в 16 разів з 37 млн тонн. становив 597,41 млн тонн.

Протягом останніх десятиліть попит на основну продукцію агропромислових комплексів на світовому продовольчому ринку продовжує зростати. Олійні культури широко розглядаються як одна з основних експортних категорій сільськогосподарської продукції та стратегічної сировини, важливої для національної економіки та продовольчої безпеки. Слід зазначити, що вони використовуються як їжа для населення, як корм для тварин і все частіше як сировина для виробництва енергії.

Ринок олійно-жирової продукції є частиною продовольчого ринку і тому знаходиться під впливом глобальної економіки (глобалізація, посилення конкуренції в міжнародній торгівлі між країнами, розвиток інтеграції) та різних внутрішніх факторів.

Розвиток виробництва олії (збільшення видобутку олії, маргарину, інших товарів і побічних продуктів) і олійних культур (збільшення посівних площ, урожайності та олійності) є взаємозалежними і взаємопов'язаними категоріями об'єктів культури.

Ринок олійно-жирової продукції є частиною продовольчого ринку, тому на нього впливають глобальна економіка (глобалізація, посилення конкуренції в міжнародній торгівлі між країнами, розвиток інтеграційних процесів) та різноманітні внутрішні фактори.

Розвиток виробництва олії (збільшення виробництва олії, маргарину, інших товарів і побічних продуктів) та олійних культур (збільшення посівних площ, урожайності та олійності) є взаємозалежними та взаємопов'язаними категоріями культурних благ.

Тому, враховуючи можливий позитивний вплив на економічне становище олійно-жирової промисловості, слід перш за все подивитися на загальний стан олійно-жирової промисловості України.

Виробництво та експорт соняшникової олії наведено в таблиці. 2.1.

Таблиця 2.1

Виробництво та експорт соняшникової олії в Україні за 2017-2021 роки

Показники	2017	2018	2019	2020	2021
Виробництво	5756	6482	6900	5800	7200
Експорт	5340	6063	6684	5277	6600

Джерело: розраховано автором на основі [12]

Виробництво та експорт соняшникової олії за п'ять років зросли. У 2017 році вироблено 5,4 млн та 0,7 млн тонн нерафінованої та рафінованої соняшникової олії. Річний обсяг експорту досягає 5,8 млн. тонн. У 2018 році виробництво соняшникової олії знову впало, а експорт впав другий рік поспіль. У 2019 році видобуто 5,8 млн тонн олії, перероблено 800 тис тонн, експортовано 5,5 млн тонн. У 2020 році було вироблено 5,9 млн тонн і 0,9 млн тонн нерафінованої та рафінованої соняшникової олії. Експорт збільшився до 6,9 млн тонн. Важливо відзначити, що неекспортована соняшникова олія на внутрішньому ринку не споживається. Це призвело до збільшення запасів виробників і терміналів на 1 вересня 2021 року порівняно з відповідним періодом минулого року. на рис. 2.1 показано зростання експорту та видобутку олії за 2017-2021 роки.

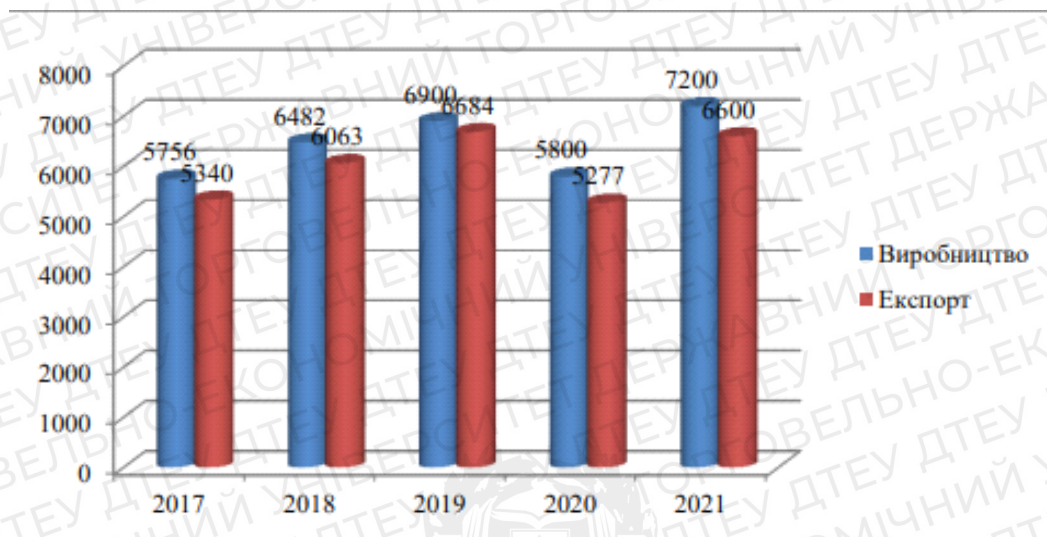

Рисунок 2.1. Україна: виробництво та експорт соняшникової олії за 2017-2021 роки

Джерело: побудовано автором на основі [12]

На графіку видно, що у 2020 році видобуток нафти становив 5,913 мільйона тонн, а експорт – 5,275 мільйона тонн. Виробництво соняшникової олії зростає у 2021 році. Виробництво соняшникової олії – 7,117 млн. тонн, експорт – 6,55 млн. тонн. Тобто річний обсяг виробництва зростає в 16,6 рази, а обсяг експорту – у 33 рази. В Україні за останні півроку різко зросла ціна на соняшкову олію, що робить її одним із найдорожчих товарів у споживчому кошику. Однією з причин є зростання цін на нафту на світових ринках. на рис. 2.2 наведено вартість соняшникової олії в Україні за 2017-2022 роки.

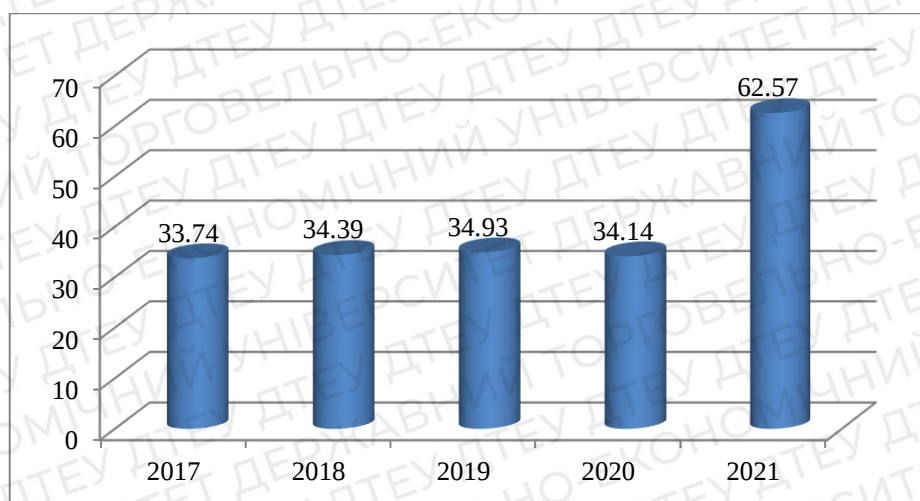

Рисунок 2.2. Роздрібні ціни на соняшкову олію в динаміці за 2017-2021 роки

Джерело: побудовано автором на основі [12]

З графіка видно, що в середині 2017 року вартість соняшникової олії становила 33,74 грн. Три роки ціна на олію була стабільною – близько 34 грн. У травні 2020 року ціна на олію впала до 34,14 грн. У травні ціна зросла майже вдвічі – літр олії коштує 62,57 грн.

Український експорт олійних культур у 2021 році досягне \$2,4 млрд, що на 33 відсотки більше, ніж у 2020 році. Поставки на зовнішні ринки скоротилися на 11% до 3,9 млн тонн. ріпаку зріс з 2,4 млн т у 2020 р. до 2,7 млн т у 2021 р. Продажі сої за кордон знову впали на 0,7 млн т до 1,1 млн т. Як і в попередні роки, основними колекціями української олії та олійних культур у 2021 році будуть Азія та Європа. 2021 рік стане роком зміцнення позицій ЄС на внутрішньому ринку плодів та олійних культур. Минулого року в області закупили понад дві третини олійних культур України. Німеччина четвертий рік поспіль є найбільшим імпортером олійних культур в Україну, на яку припадає майже чверть – 23,9% українського експорту такої продукції.

Друге місце посіла Бельгія з часткою 9,5%, замінивши Туреччину (7,7%), яка опустилася на п'яте місце. Нідерланди (8,1%) піднялися на одну позицію і приєдналися до Пакистану (8,1%), якого рік тому не було в рейтингу. Далі йдуть Франція (6,9%), Великобританія (6,7%) і Білорусь (6,2%).

Разом ці вісім країн забезпечують Україні понад 77 відсотків експортного доходу. Крім того, у 2021 році експорт соєвої олії складе 241 тис. тонн, а ріпаку зросте на 166 тис. тонн. У групі олій і жирів визначальною сировиною для експортного ринку залишається вітчизняна соняшникова олія. У 2021 році Україна експортувала 5,1 млн тонн, що на 26% менше за рекордні 6,9 млн тонн у 2020 році. Продажі соняшникової олії склали \$6,4 млрд, що на 21% більше, ніж у попередньому році.

Структура світового експорту олії у 2021 році наведена на рисунку 1. 2.3.

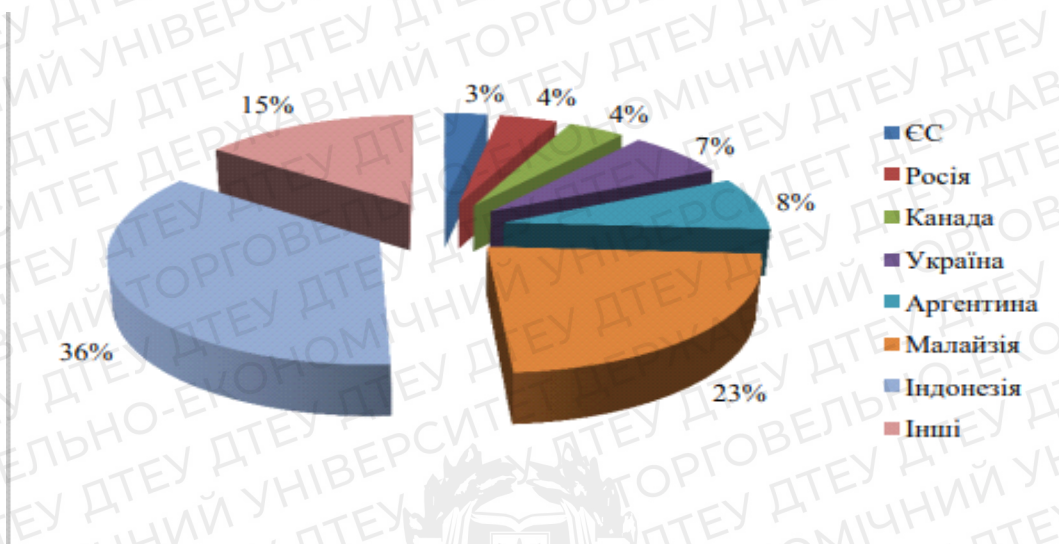

Рисунок 2.3. Структура світового експорту олії у 2021 році

Джерело: побудовано автором на основі [12]

Одночасно з виробництвом і споживанням активізувалася торгівля такими продуктами. На рисунку 2.4 показано, скільки соняшникової олії було експортовано в різні країни з січня по вересень 2021 року.

Україна: основні країни - імпортери соняшникової олії у січні - вересні 2021 року

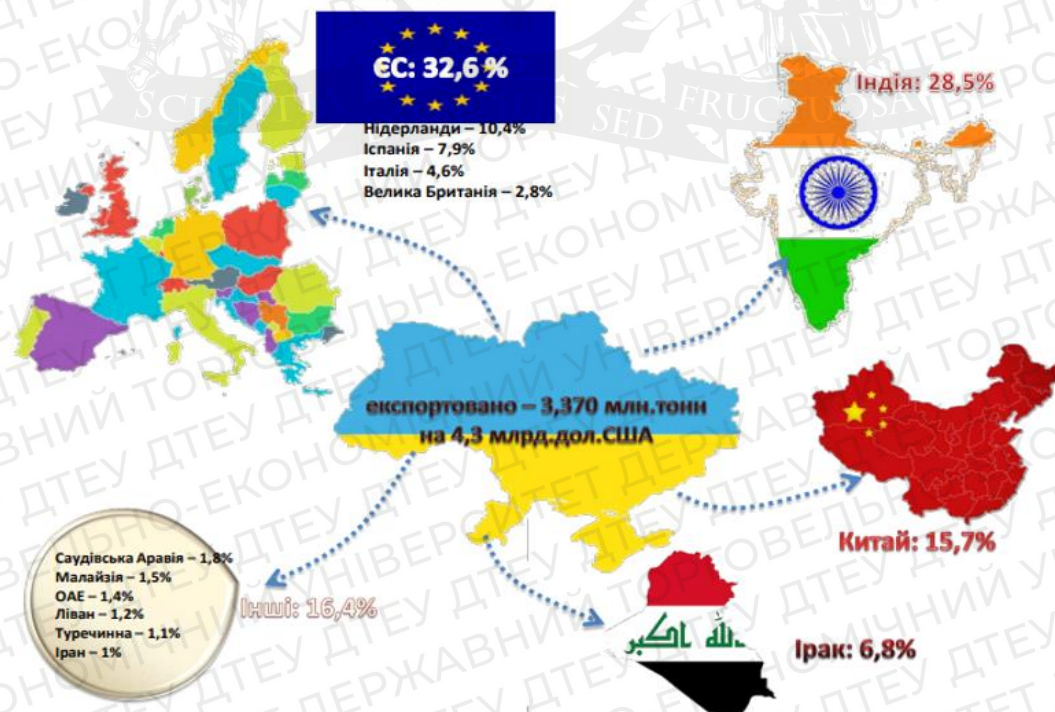

Рисунок 2.4. Експорт в різні країни світу соняшникової олії у січні-вересні 2021 року

Джерело: побудовано автором на основі [12]

Максимальний обсяг експорту соняшникової олії у 2020-2021 роках становить 5,38 млн тонн. За цей період було експортовано навіть 5,277 млн. тонн. З рекордним урожаєм соняшнику Україна не повинна змінювати свої позиції на світовому ринку, ринку не буде.

У 2022 році Україна збереже лідируючі позиції на світовому ринку. Урожай 2021 року дає можливість збільшити виробничий та експортний потенціал продукції з високою доданою вартістю. При цьому забезпечують вітчизняну роздрібну мережу. Україна залишиться світовим лідером з виробництва та експорту соняшникової олії принаймні до 2022 року. Валютні надходження зросли на 20 відсотків, незважаючи на зниження експорту соняшникової олії в минулому році.

У 2022 році у центрі уваги — логістика, тобто цистерни, зерновози, причепи, своєчасне прибуття, складування, важкі перевезення. Незважаючи на рекордний урожай соняшнику в Україні, 2022 рік буде важким для всіх. Також слід зосередитися на зовнішніх і внутрішніх функціях. Енергетична криза загострила цінову ситуацію.

Сучасний стан вітчизняного ринку рослинної олії характерний сьогодні для багатьох країн і безпосередньо пов'язаний із світовими інфляційними тенденціями на всіх продовольчих та сировинних ринках після війни. Донедавна ціни на рослинні олії були відносно стабільними через високу пропозицію та щорічне зростання виробництва. Проте останні місяці ціни зросли досить швидко. Згідно зі звітом, опублікованим на веб-сайті FAO (Міжнародної організації сільського господарства та продовольства), індекс цін на ефірні олії досяг свого максимального значення. Експерти пов'язують це головним чином із зростанням цін на акції пальмової, соняшникової та соєвої олії, а також зростанням попиту на світовому ринку. У лютому 2021 року індекс базових цін FAO зріс дев'ятий місяць поспіль, піднявшись на 2,1 пункту (або 1,6 відсотка) до восьмирічного максимуму. Індекс рослинної олії знову

зріс на 8,6 пункту (або 6,2%), що стало найвищим рівнем з квітня 2012 року (рис. 2.5).

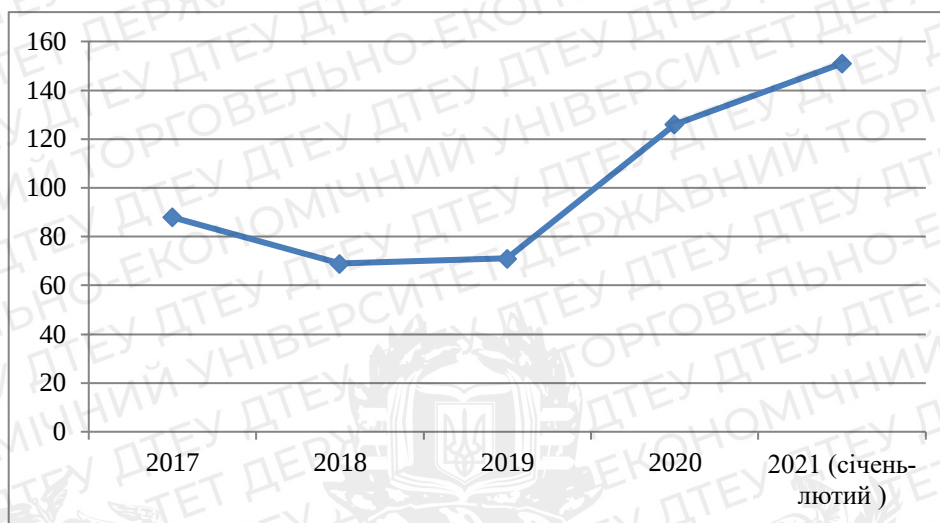

Рисунок 2.5. Волатильність світових цін на рослинну олію за 2017–2021 рр.

Джерело: побудовано автором на основі [12]

Різке зростання світових цін на олію є наслідком падіння світового виробництва олії цього року, що вплинуло на ринкові поставки та підвищення цін для переробників і трейдерів насіння, які купують на фермах. Поставки олійних культур у 2019-2020 роках досягли 275,6 млн метричних тонн проти 283,1 млн метричних тонн у 2018-2019 роках. При цьому споживання залишилося майже на тому ж рівні.

Існує кілька причин відсутності попиту на соняшникову олію в стародавніх культурах соняшнику:

1. Ринок соняшникової олії приділяє більше уваги (недавньому) попиту основних країн-імпортерів, таких як Китай, Індія, Єгипет та Іран.
2. Період масової торгівлі рослинною олією.
3. Залишки соняшникової олії в українських портах. За різними оцінками, вони становлять близько 450 тис. тонн, що приблизно еквівалентно середньомісячному обсягу експорту.
4. Очікується, що рекордні врожаї соняшнику в Україні, Росії та Румунії призведуть до різкого падіння виробництва олії восени.

2.2. Дослідження перспектив експорту олійних культур ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» до ЄС

Варто відзначити, що цього року виробництво соняшнику в Україні значно зросло. Він збільшився в господарствах і домогосподарствах. Останнє є збільшенням щонайменше на 35,3% порівняно з 2020 роком. Ціни на соняшник у 2022 році залишаються високими, а попит не зменшиться. Рентабельність вирощування сільськогосподарських культур залишиться на колишньому рівні.

В Україні, за даними Асоціації «Укроліяпром», виробництво соняшнику в маркетинговому році становило 16,5 млн тонн (+25,9%), сої – 3,4 млн тонн (+22,7%) та ріпаку – 3 млн тонн + 15,4%). . На світовому ринку виробництво олійного насіння зростає на 3,9% у 2021-2022 маркетинговому році (до 627,58 млн тонн) у 2020-2021 маркетинговому році, згідно з останніми оцінками USDA. Найбільше зростає виробництво соняшнику - до 57,04 млн тонн (+16,1%). Буде зібрано 381,8 млн тонн (+ 4,2%) сої. Світове виробництво ріпаку впало до 68,35 млн тонн (-6,6%).

Однак, як зазначалося раніше, вища врожайність соняшнику в Україні та в усьому світі не гарантує нижчої ціни на насіння. У минулому маркетинговому році собівартість реалізації українського соняшнику зросла вдвічі, досягаючи в окремі періоди 25-27 тис. грн/т. Протягом поточного року аналітики збуту не очікують істотного зростання цін на соняшник, але і не очікується їх зниження.

Очікується, що з початку 2022 року переробка соняшнику та виробництво олійного насіння значно зростає. Цього року українські та зарубіжні аналітики прогнозують, що виробництво соняшnikової олії в Україні досягне рекордного рівня – понад 7,2 млн тонн. Це майже на чверть (24,1%) більше, ніж у попередньому кварталі.

Зростання цін на енергоносії, попит на біопаливо, збільшення світового попиту на харчові рослинні олії (відповідно до поширення нових штамів COVID-19 та посилення карантинних заходів у різних країнах) – усе це вплине

на формування цін. На даний момент ситуація невизначена і змінюється від тижня до тижня. Але я впевнений, що такого непередбачуваного зростання, як у минулому сезоні, не буде.

Привабливість соняшнику продовжить збільшувати посівні площі цієї культури в Україні. У 2021 році посівні площі соняшнику зростуть на 2,2% (до 6,5 млн га). За даними Асоціації «Укроліяпром», виробництво соняшнику зросло на 22,3% з 2,06 т/га в 2020 році до рекордних 2,52 т/га.

Проте країна навряд чи побачить такий урожай у 2022 році, як у 2021 році, навіть з додаванням забудов.

Ціни зросли після того, як експерти Міністерства сільського господарства США переглянули свої прогнози щодо світового виробництва рослинної олії на маркетинговий сезон 2021-2022 років у січній доповіді про попит і пропозицію олії про падіння виробництва пальмової олії.

Ф'ючерси на пальмову олію на Бурсу Малайзію зросли на 2,4% до 5161 ринггіт/тонна (1235 доларів/тонна) після березневого випуску на основі прогнозу подальшого зниження світового та малайзійського виробництва в першому кварталі. CGS-CIMB Research очікує, що запаси олії скоротяться ще на 4,5% до 1,51 мільйона тонн наприкінці січня 2022 року після падіння на 12,5% у грудні минулого року, при цьому виробництво та експорт впадуть на 12,5% кожен і 20% впаде.

Зазначимо, що експорт у першій десятирічці січня становив 325,6 тис. тонн, що на 40,6% менше, ніж за аналогічний період грудня, через різке зростання цін з початку року, що ще більше сповільнить темпи зростання.

3 грудня USDA внесло такі зміни до свого січневого звіту про попит і пропозицію олії:

- Прогноз світового виробництва рослинної олії знижено на 1,06 млн тонн до 213,91 млн тонн, що на 7,57 млн тонн більше, ніж у 2020-2021 маркетинговому році, в основному через зниження виробництва пальмової олії на 1 млн тонн до 755,4 тис. тонн. тонн (ринковий рік 2020-2021: 72,87 млн

тонн), через зниження на 0,34 млн тонн у Малайзії та виробництва соєвої олії до 61,3 млн тонн (59,22 млн тонн).

- Прогноз світового споживання знижено ще на 480 000 тонн (470 000 тонн у жовтні, 460 000 тонн у листопаді та 640 000 тонн у грудні) до 210,67 мільйонів тонн, понад 50 000 і 310 000 тонн/20 м.р. Зниження споживання все ще пояснюється високими цінами на рослинні олії, а також новими карантинними обмеженнями в різних країнах.

Імпорт пальмової олії скоротився на 0,88 млн тонн до 49,66 млн тонн (476,4 млн тонн за 2020-2021 маркетинговий рік), включаючи 250 000 тонн в ЄС, 100 000 тонн у Китаї та 150 000 тонн в Індії

Прогнозується, що світові запаси рослинної олії скоротяться на 0,25 мільйона тонн до 23,73 мільйона тонн у маркетинговому році 2021-2022 (24,56 мільйона тонн у 2020-2020 маркетинговому році), що частково компенсується зниженням ріпаку через зростання запасів олії.

Березневі ф'ючерси на соєву олію на Chicago Board of Trade вчора впали на 1,7% до 1286 доларів за тонну, але зросли на 11,5% за місяць через врожайність сої в Південній Америці. Ціна на олію чорноморську залишалася на високому рівні близько 1365-1390 доларів США за тонну FOB, але попит все ще залишався слабим, що обмежило подальше підвищення цін.

У вересні-листопаді експорт української соняшникової олії знизився на 15% у порівнянні з аналогічним періодом минулого року до 1,35 млн тонн через зниження попиту з боку Китаю та Індії. Індія, основний покупець української соняшникової олії, за цей період скоротила імпорт на 11,5% до 466,5 тис. тонн, незважаючи на те, що в 2020-2021 маркетинговому році закупила 1,56 млн тонн української олії, що становить 30% її експорту.

Китай, другий за величиною покупець соняшникової олії в Україні, скоротив закупівлі на 50% за цей період до 247,1 тис. тонн, з яких 177,8 тис. тонн було відвантажено в листопаді.

Ринок олії - це система об'єктів і відносин, які можна аналізувати. У цьому сезоні на ціну соняшникової олії може вплинути 20 різних факторів. Вони

змінюють свою вагу або вартість і мають певні моменти, які впливають на швидкість і величину зміни ціни. Згідно з моїм методом аналізу, прогнози ціни на олію мають бути короткостроковими - максимум один місяць, середньостроковими (1-3 місяці) і довгостроковими (3-6 місяців).

Глобальні поставки ріпакової олії все ще відносно низькі, і Китай був активним покупцем через дефіцит олії без ГМО, але, на жаль, з моменту прибуття кораблів навіть партії від великих європейських виробників не перебували під жорстким контролем ГМО в Китаї. Спекулятивний інтерес до китайського ринку.

Звісно, урожай соняшнику в цьому сезоні знизився з приблизно 55,7 млн тонн до 51 млн тонн. Найбільше постраждав Чорноморський регіон, але він залишається третьою за величиною посівом соняшнику в історії. Втрати олії зафіксовані на рівні 1%, але не скрізь. Вміст олії для українських виробників встановлено на рівні 50% і більше, що передбачено технологією. Але мені здається, що і фермерам, і переробникам потрібно задуматися над дуже важливим питанням. Минулого року жнива розпочали раніше, а 1 вересня запустили рослини. Цього року – 15-20 вересня. Тобто Україна за серпень-вересень цього року не переробила 6-70 млн тонн нового врожаю соняшнику. Якщо цього року в Україні було зібрано 15,2 млн тонн, а минулого року – 16,1 млн тонн, то на 1 жовтня сальдо збору олії в 2019 році становило 1,48-14,9 млн тонн, а врожай за аналогічний період 2020 року – 14,7 мільйонів тонн. Це означає, що в кінці сезону олійний баланс відносно рівний. Приблизно те ж саме спостерігається в усьому Чорноморському регіоні.

Тож 1 жовтня в області, враховуючи втрати переробки в серпні та вересні, матимемо трохи оптимістичніший баланс перед урожаєм 2021/22. Також порівняйте минулорічні та цьогорічні ціни на соняшник. Різниця в ціні за ту саму ціну становить понад 100 доларів за тонну. Фермери, які витримали техніку і зібрали більше 2,5-3 тонн/га, скромно кажуть, що заробляють 800 доларів з акра з гектара. Соняшникова олія та насіння в наші дні дещо

переоцінені. Про це свідчить помірний експорт у вересні та те, що ми побачимо у жовтні.

У серпні 2020 року ціна чорноморської олії зросла до 1020 доларів за тонну, в основному за рахунок збільшення позицій у довгострокових інвестиційних фондах, що призвело до різкого зростання цін на олію для зниження видобутку. Далі з'явилася соняшникова олія, оскільки кошти почали вилучатися з довгих позицій, а ціни на соєву олію почали падати, але прогнози виробництва соняшникового насіння не покращилися. Це ще раз доводить, що соняшникова олія не є самостійним гравцем і сама по собі не визначає ціну на ринку олії, особливо під час збору врожаю, особливо коли олії недостатньо для забезпечення світового попиту.

Розрив між листопадovими посівами соняшnikової олії та сої становив 120 доларів за тонну станом на 6 жовтня. Це було 60 доларів за тонну в аналогічний період минулого року і 40 доларів за тонну в 2018 році. Популярність обумовлена низькою готовністю аграріїв продавати соняшник на тлі зниження виробництва, хоча баланс олії станом на 1 жовтня порівняно з минулим роком не був низьким, а жнива в розпалі. Продавці соняшнику не мають права це враховувати. Важливим фактором, що вплине на ціни на соняшкову олію цього сезону, буде кількість пропозицій від аграріїв. Умови старту цього сезону були найгіршими для процесорів за останні 10 років. У липні, коли Україна прогнозувала високе виробництво соняшникового насіння, багато переробників продавали соняшкову олію по \$720-750 за тонну FOB в українських портах. Пізніше, однак, ціна зросла через підвищення цін на соєву олію. Збір врожаю олійних культур починається з найвищої ціни на олію та ціни на насіння відповідно. Обвал цін на олію в кінці вересня призвів до корекції цін на соняшник, але, звісно, фермери обмежили продаж олії. Цей сезон буде складним і непередбачуваним для переробників через різкі коливання цін на олію та надзвичайну волатильність поставок соняшнику. Тому процесори потребують стратегії та чіткої дисципліни, коли вирішують, як отримати запас обробки. Інакше шкода може бути великою.

Соняшникова олія, швидше за все, витримає поширення соєвих бобів у розмірі 70-150 доларів за тону цього сезону, але, безумовно, втратить частку ринку в країнах з більш еластичним попитом, таких як Індія та Африка. Незважаючи на це, світові ринки та ціни на олію регулюватимуть попит на цей продукт. На мою думку, соняшникова олія втратить свою частку майже на всіх ринках порівняно з іншими оліями, за винятком, можливо, незначного збільшення споживання в Китаї.

В Аргентині останні 10 років були важкими через погоду, економічні умови та бізнес-планування. В Україні значно кращі умови для фермерів і олійопереробних заводів, що дозволило промисловості та інфраструктурі розвиватися на високому рівні, слугуючи прикладом для інших країн. Фактично очікується, що щорічне виробництво соняшнику в Аргентині зменшиться на 2-300 тис. тонн, що не вирішує жодної світової проблеми. Аргентинським фермерам ще є що сіяти, що ще буде ліквідовано. Про вплив погодних умов там говорити рано, адже посів соняшнику розпочався не так давно, а сої – лише в листопаді-грудні. Вже давно все було погано. Тому ми не рекомендуємо це робити, але будемо стежити за погодними умовами в Аргентині та Бразилії, де сезон посіву сої розпочався і все ще на 50% нижчий, ніж минулорічний відсоток, що може спричинити затримки сої. У свою чергу, урожай буде не ідеальним для вікна посадки кукурудзи, яке знадобиться в Бразилії. Тоді з березня по вересень 2021 року, можливо, не соняшник, а українська кукурудза на золото. Тож замість того, щоб бути українським фермером, продавайте соняшник та кукурудзу потроху, а не зосереджуйтесь на чомусь одному. Крім того, ціни на олію досягли досить високого рівня.

Нині основними факторами, що впливають на ціни на соняшкову олію, є кінцевий розмір світового врожаю насіння соняшнику, погодні умови в Південній Америці та розвиток сої в Бразилії та Аргентині. Останнє вплине на попит на сою в США, переважно з Китаю, що, у свою чергу, стане вирішальним фактором у цінах Чиказької ради торгівлі.

РОЗДІЛ 3. РЕАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ ЩОДО ЕКСПОРТУ ПрАТ «НІЖИНСЬКИЙ ЖИРКОМБІНАТ» ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР ДО ЄС

3.1. Організаційне забезпечення здійснення експорту ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» до ЄС

Після розвитку альтернативного збутового бізнесу слід розглянути різні етапи організації експортних операцій.

Першим етапом організації зовнішньоекономічних операцій є підготовка до переговорів. Графік експорту олійних культур з Республіки Польща в Україну за умов DDP наведено на рисунку 1. 3.

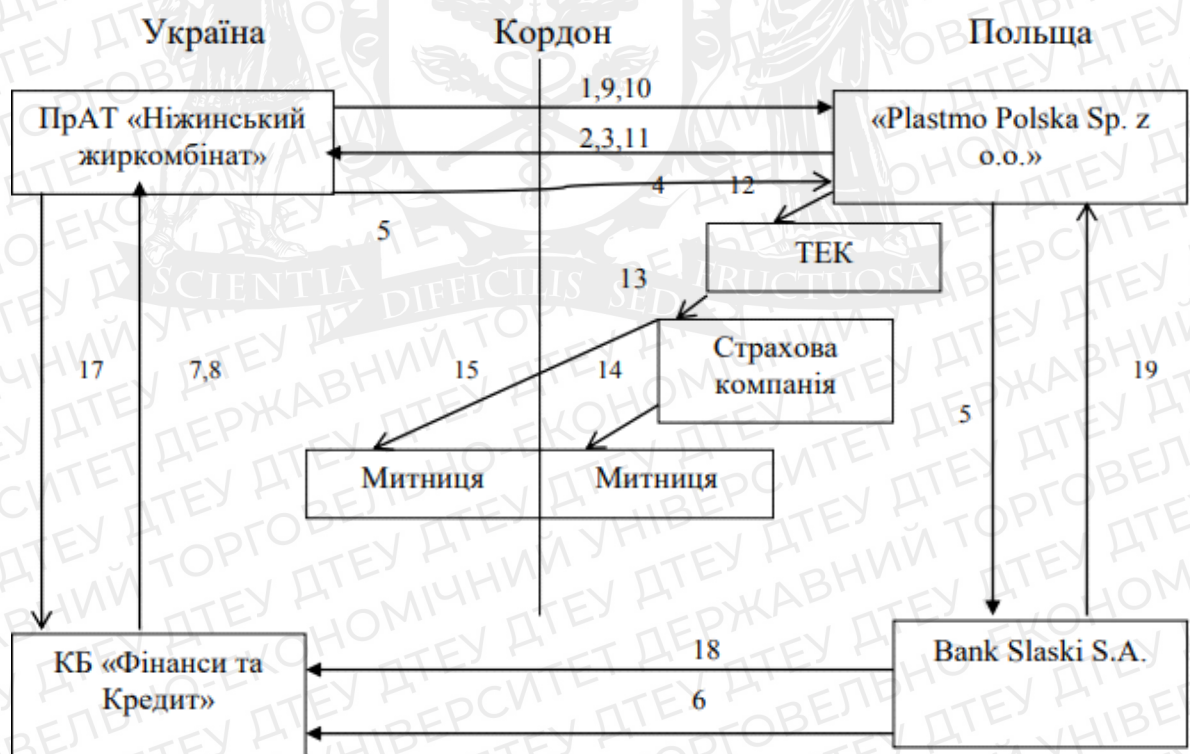

Рисунок 3.1. Схема експорту олійних культур з Республіки Польща в Україну на умовах DDP (спосіб оплати - банківський переказ для доставки товару)

Джерело: побудовано автором самостійно

- ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» надсилає запит до «Plastmo Polska Sp. z o.o.» про бажання купити олію.
- «Plastmo Polska Sp. z o.o.» надсилають пропозицію.
- ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» приймає пропозицію.
- ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» уклав попередній договір на умовах DDP, у формі оплати товару безготівковим переказом та надіслав до «Plastmo Polska Sp. z o.o.» один примірник.
- «Plastmo Polska Sp. z o.o.» приймає та повертає підписаний проект договору без змін і доповнень.
- «Plastmo Poland Sp. z o.o.» передає звіт «Bank Slaski S.A.» інвентаризаційний файл.
- Bank Slaski S.A. надсилає файл управління товарами до КБ «Фінанси та Кредит», який перевіряє відповідність.
- КБ «Фінанси та Кредит» надсилає файли-диспетчери для ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат».
- ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» перевіряє документи на відповідність та приймає.
- ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» підпорядковується «Plastmo Polska Sp. z o.o.» про готовність прийняти товар.
- «Plastmo Poland Sp. z o.o.» повідомляє ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» про підготовку товару до відвантаження відповідно до основних умов доставки DDP.
- «Plastmo Poland Sp. z o.o.» з транспортно-експедиторською компанією укладено договір про доставку вантажу на її склади, згідно з яким ТЕК повинен проводити розрахунки за всіма розрахунками, які відбуваються під час транспортування.
- ТЕК надсилає лист до страхової компанії, яка підписала поліс страхування генерального вантажу, з вимогою страхування свого обладнання під час транспортування та виписує поліс до ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат».
- ТЕК здійснює очищення товарів в Польщі.

- ТЕК очищає товари в Україні та сплачує ПДВ на Київській регіональній митниці.
- Продовження транспортування по території Чернігова на склад ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат».
- ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» доручив своєму банку «Фінанси та Кредит» перерахувати кошти за поставлену продукцію банку експортера – «Bank Slaski S.A.».
- КБ «Фінанси та Кредит» перераховує кошти «Bank Slaski S.A.».
- Bank Slaski S.A. повідомляє «Plastmo Polska Sp. z o.o.» про отримання коштів.

При складанні графіка зовнішньоекономічних операцій враховуються основні чинники, що визначають порядок ЗЕО, а саме виходить підприємство на конкретний зовнішній ринок вперше чи в багаторазовій операції. Перевага запропонованої схеми полягає в тому, що вона визначає кожну фазу, її функції та вузли, які необхідно виконувати. У цьому випадку він є універсальним і може застосовуватися до всіх видів зовнішньоекономічної діяльності, зазначених у ст. 4 України «Закон про зовнішньоекономічну діяльність» [1]. Також майте на увазі, що деякі функції виконуються паралельно і їх потрібно порівнювати. Основою регулювання діяльності українських компаній на зовнішніх ринках є Закон про зовнішньоекономічну діяльність, який:

- визначає ключові терміни, які використовуються в практиці зовнішньоекономічної діяльності;
- формулює основні принципи та правила зовнішньоекономічної діяльності;
- визначають сферу, права та обов'язки основного органу зовнішньоекономічної діяльності;
- перераховує можливі види зовнішньоекономічної діяльності для здійснення нагляду за зовнішньоекономічною діяльністю;
- керує економічними зв'язками України з іншими країнами та міжнародними міжурядовими організаціями;

- захищає права та інтереси держави та громадян у зовнішньоекономічній діяльності;

- визначає відповідальність України як держави та громадянина за зовнішньоекономічну діяльність у порушення законодавства України або зобов'язань, пов'язаних із виконанням Угоди, та визначити санкції, які до них застосовуються.

Під час підписання ділового експортного контракту контрагент зобов'язаний використовувати формат зовнішньоекономічного договору, затверджений МЗС, який визначає основні умови підписання договору купівлі-продажу. Деякі аспекти цих договорів закладені в спеціальних нормативних актах.

Платежі в іноземних валютах регулюються постановою Кабінету Міністрів України «Про систему валютного регулювання та контролю» та Законом України «Про порядок розрахунків в іноземній валюті». Ці документи визначають систему валютної торгівлі в Україні, принципи валютного регулювання, повноваження державних установ, права та обов'язки громадян у валютних відносинах [25].

На цьому етапі велику увагу слід приділяти ролі збільшення збуту та збуту української сільськогосподарської продукції, особливо олійно-жирової. В основному це пов'язано з необхідністю їх адаптації до вимог світового ринку, а саме:

- необхідність адаптації організаційної структури компанії до потреб ринку;
- виробнича діяльність потребує вдосконалення, оскільки збут є показником ефективності виробничої системи підприємства;
- боротися за споживача, тому що в конкурентному середовищі саме споживач обирає постачальника, орієнтованого на найкращі інтереси.

Тому в умовах ринкової економіки ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» як виробнику доводиться керувати та контролювати весь процес товаропотоку – від постачання сировини до доставки готової продукції кінцевому споживачу.

Управління розподілом (продажем) продукту відноситься до створення трансакційної системи, тобто системи, яка доставляє продукт до точки продажу (споживання) у певний час, з найвищим рівнем обслуговування клієнтів, тобто управління діяльністю з планування, реалізації. Контролює фізичне переміщення продукції від місця походження до точки продажу, щоб задовольнити попит споживачів і принести користь виробникам.

Діяльність підприємства з продажу та розповсюдження продукції має бути другорядною по відношенню до забезпечення доставки необхідної кількості товарів у зручне для споживачів місце та сприяти залученню клієнтів до продукту та заохоченню до завершення розширення (продажу) користувачу. У контексті політики збуту інструментами впливу споживачів на компанії є, з одного боку, канал збуту, структура каналу збуту, процес вибору каналу збуту, а з іншого — дії формулювання та впровадження маркетингових заходів, логістика.

Основним змістом збутової політики ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» є вибір оптимального терміну доставки продукту від виробника до споживача, логістичне розповсюдження, обслуговування споживачів та післяпродажне обслуговування товару. Тому побудова ефективної збутової мережі та вибір оптимального каналу збуту є стратегічним рішенням, що безпосередньо впливає на збут олійно-жирової продукції.

Специфічні умови товарів, що продаються на зовнішніх ринках, визначають конфігурацію їх каналів збуту. Існує чотири найбільш типові конфігурації каналу збуту для споживчих товарів:

- виробник-роздрібний продавець-споживач;
- виробник-оптовик-роздрібний продавець-споживач;
- виробник-посередник-роздрібний продавець-споживач;
- виробник-Агент-Оптовий продавець-Роздрібний продавець-Споживач.

Критерії вибору каналів збуту відіграють важливу роль в управлінні збутом олійно-жирової продукції на ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат». Найпоширенішими критеріями є:

- витрати, включаючи гонорари за поточну роботу агентства;
- контроль фірми за посередницькою діяльністю і, отже, її контроль за станом охоплення ринку.

У міжнародній практиці поєднання цих стандартів відоме як концепція «3С» продажів. Більш обережний підхід до вибору каналів збуту називається «6С» (рис. 3.2), і ще три елементи були додані до елементів «3С», щоб забезпечити більш повний аналіз вибраних каналів збуту.

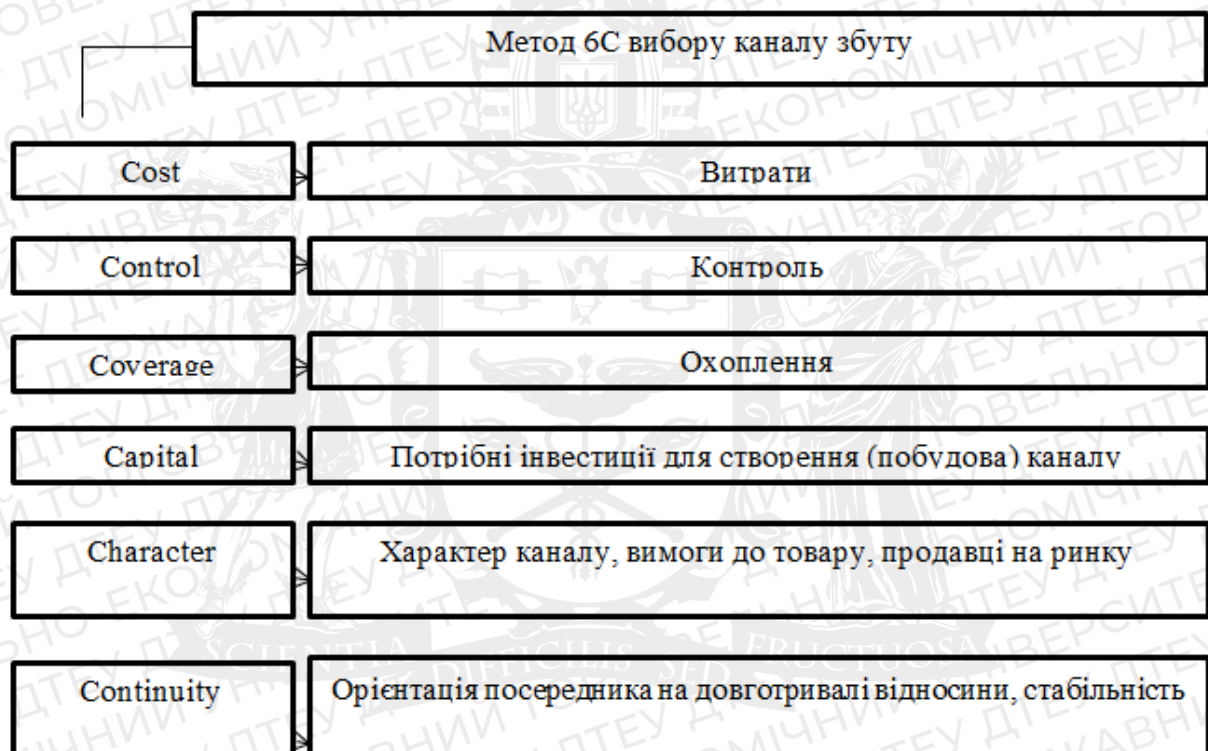

Рисунок 3.1. Метод 6С вибору каналу збуту

Джерело: побудовано автором самостійно

При виборі каналу збуту рекомендується аналізувати собівартість реалізації з точки зору собівартості транспортування, вартості торгових послуг, собівартості просування, вартості складування тощо, але співробітники ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» такого аналізу робити не будуть.

Оскільки тип продукту надає інформацію про найдовший термін зберігання, продукти довготривалого зберігання (наприклад, крупи) можуть розповсюджуватися через триваліші канали непрямого продажу через деяких посередників, тоді як швидкопсувні товари (наприклад, молоко) мають

розподілятися за найкоротшим розподілом каналів. Ці характеристики сільськогосподарської та промислової продукції висувають особливі вимоги до каналів збуту, а саме: проведення поглибленого дослідження ринку, формування розвиненої робочої сили та створення оптимізованої логістичної системи.

Виходячи з досвіду розподільчої політики підприємств у розвинутих економіках у сфері зовнішньоекономічної діяльності, для ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» важливо враховувати такі фактори:

- підвищення вартості вантажів у дорозі;
- високі вимоги до відповідності умовам пропозиції на світовому ринку;
- вищі ризики, пов'язані з дистанцією, політичними проблемами, митними бар'єрами, валютними курсами;
- відмінності в системах продажу в різних країнах.

Таким чином, аналіз виявив проблеми в управлінні маркетингом і маркетингом олійно-жирової продукції ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат», що свідчить про необхідність ефективнішого обґрунтування стратегії його реалізації.

Створення ефективних умов праці олійно-жирових підприємств усіх форм власності та господарювання, удосконалення обліку та стандартизації облікової діяльності олійних культур та продуктів їх переробки Міністерство аграрної політики та продовольства України видало наказ від 11 вересня № 656 2009 р. Про затвердження процедур обліку сировини, матеріалів та готової продукції для олійно-жирової промисловості. Цей порядок передбачає організацію та ведення основних рахунків олійно-жирових підприємств, їх структурних підрозділів та інших галузей, незалежно від форм власності та контролю, які переробляють олійно-жирову сировину та використовують олії, мило для виробництва олій, маргаринів, майонез і соуси та інші продукти. З урахуванням вимог чинного законодавства, галузевих даних, практичного досвіду та змін у господарському механізмі підприємств необхідно забезпечити єдиний первинний облік олійно-жирової продукції, тому запровадження цього

порядку. В таблиці 3.1 наведено процес постачання олійно-жирової продукції підприємств.

Таблиця 3.1

Процес постачання олійно-жирової продукції

№	Етап	Характеристика
1	2	3
1	Визначення обсягу	Вимірювання кількості сировини та готової продукції здійснюється гравіметричним методом.
2	Зважування	Рух олії можна зареєструвати за допомогою масового витратоміра. Результати перевірки ваг фіксуються в книзі відвантаження імпортно-експортного вантажу автомобільних ваг, книзі прибуття залізничного та водного транспорту, в книзі зважування або журналі та в техпаспорті: вагомірі. Дата перевірки нанесена на ваги. Зважування сировини та готової продукції в момент приймання та здачі виконується відповідальним за фінанси.
3	Перевірка якості	Для перевірки достовірності наданих постачальником даних про якість насінневої олії представник лабораторії-отримувача відбирає зразки відповідно до чинних нормативних актів та проводить контрольні випробування лабораторного обладнання за певними методиками. У разі відхилень в результатах випробувань аналіз проводиться відповідно до вимог чинних нормативних актів (стандартів). При відборі проби перевага віддається принципу пропорційного відбору проб, а на тонну олії береться зазначена кількість сировини.
4	Приймання	Приймання сировини здійснюється відповідно до законодавства, національних стандартів, технічних умов, спеціальних умов поставки товарів (сировини), договірних зобов'язань постачальників сировини та покупців готової продукції, вимог залізниці, оренди автомобілів та водних перевезень. На момент складання договору на постачання сировини перелік показників якості може включати не тільки показники в чинних стандартах на цю сировину, а й показники, пов'язані з процесом (наприклад, показники «вміст воску», жир для олії).
5	Перевірка документів	Коносаменти та інші супровідні документи на сировину, що надходить, надсилаються до відділу постачання підприємства (або іншого підрозділу, що виконує ці функції). Співробітники відділу зобов'язані фіксувати вищезазначені документи в журналі, перевіряти виконання умов договору щодо кількості, ціни, відвантаження тощо чи перекладу книг.
6	Зберігання	Під час зберігання та переробки якість олійного насіння змінюється (тобто зменшується вологість і домішки), внаслідок чого змінюється якість олійного насіння. Втрати олійного насіння (за рахунок зменшення вологості та домішок) – це технічні (виробничі) втрати, про які свідчить покращення якості під час зберігання та обробки. Якість переробленої олії визначається корпоративною лабораторією та фіксується в книгах кількісного та якісного обліку.

Джерело: побудовано автором самостійно

Питання підвищення ефективності управління в загальній системі управління ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» також потребує особливої уваги в системі збутом і управління збутом. Досягнення цілей збуту та досягнення їх цілей здійснюється в бізнесі шляхом виконання функції збуту продажів.

Функціонування цих каналів збуту олійно-жирової продукції ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» значною мірою залежить від специфіки вітчизняного ринку сільськогосподарської продукції, що є поєднанням впливу сезонного забезпечення продовольством на економічні показники та високої ступінь рівномірності споживання. Ця характеристика висуває додаткові вимоги до каналу збуту: гнучкість операцій, створення сировини, розвиток складського господарства, розгалуження транспортних систем і ретельний моніторинг ринку.

Використання ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат», необхідних елементів логістики для реалізації олійно-жирової продукції, підвищить ефективність управлінських рішень, покращуючи фінансові показники підприємства.

В сучасних ринкових умовах національних підприємств, з високим ступенем ризику та невизначеності, використання логістичних інструментів в управлінні збутом та маркетингом є необхідною умовою його вдосконалення, що забезпечить короткостроковий успіх бізнесу та стійкий розвиток ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» про довготривале існування.

Питання автоматизації завдань управління транспортом стало реальністю для підприємства в умовах зростаючих залізничних перевезень з виробництва олії на ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат». Зокрема, отримати оперативну інформацію щодо:

- вагони та вантажі;
- вантажовідправники та вантажоодержувачі;
- митні збори на залізничний транспорт та додаткові послуги в Україні;
- стан, розташування, технічні параметри автомобіля.

Для вирішення цієї проблеми ми пропонуємо обрати ТОВ «Арт Порт», провідну компанію південного регіону України з розробки, впровадження та підтримки промислових рішень для транспортної та зернової промисловості.

Порівняльний аналіз рішень Art Port для залізничної галузі наведено в таблиці. 3.2.

Таблиця 3.2

Порівняльний аналіз рішень компанії «Арт Порт» для залізничної галузі

№	Характеристика	Обмін УЗ	Вагонові парк	Запитувана логістика	Основна логістика поїздів	Запитувані терміни	Запитуване відвантаження
1	Обмін з АС «Замовник УЗ» - завантаження та створення залізничних накладних, пам'ятника ГУ-45, інформації ГУ-46/ГУ-46а, карти пам'яті ФДУ-92, узгодження документів з ЕІПІ	+		+	+	+	+
2	Мобільний додаток "Art: RWL			+			+
3	Розподіл залізничних транспортних і станційних витрат автомобілем	+		+	+	+	+
4	Завантажити ID нерівності автомобілів з файлів, електронних листів, інтернет-джерел (за замовчуванням - див. GIOC 1338)		+	+	+		+
5	карта розташування автомобіля		+	+	+	+	
6	Звіт про аналіз розгортання транспортних засобів (обіг транспортних засобів; розташування транспортних засобів на станціях; підрахунок часу роботи та простою; реєстрації вантажних рейсів; реєстрації порожніх рейсів; перельоти автомобілів між станціями протягом періоду)		+	+	+		
7	Інструкції щодо повернення порожнього автомобіля		+	+			
8	Завантажити залізничні тарифи та маршрути з відстанню до «TM Card» (за наявності модуля TMCalc)		+	+			
9	Завантажити автомобільні технічні дані з бази даних УЗ		+	+			
10	прокат автомобілів		+	+			+
11	Автомеханік		+	+			
12	Розрахунок транспортних витрат (раніше: плата за проїзд на поїзді, станційна плата за тарифною книжкою (поставка/знесення, використання), ЗПП, сертифікати, оренда автомобіля)			+			
13	Розрахунок обсягу перевезення (тендер)			+			
14	Запити на доставку: зв'яжіть залізничні рахунки та витрати, розрахуйте дохід і прибутковість			+			
15	Бухгалтерський облік: закупівлі, списання, переїзди, використання залізничних накладних			+			

Джерело: побудовано автором самостійно

Розробка програмного забезпечення на платформах БАС та 1С з використанням WEB та мобільних технологій. Вирішальною конкурентною

перевагою компанії є професіоналізм її співробітників. Це стосується консультантів і розробників програмного забезпечення.

Проведений порівняльний аналіз дає можливість вибрати та запропонувати програмний комплекс ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» «Арт: Залізнична логістика Ultimate» на платформі «1С:Підприємство 8.3». Арт: Пакет програмного модуля Rail Logistics дозволяє завантажувати залізничні дані з різних систем, об'єднувати їх в єдину базу даних для складної звітності та автоматизувати внутрішню документацію.

У комплект поставки входять послуги інтеграції модуля обміну з залізничними базами даних та системами клієнтів. Комплекс програмного модуля «Арт: Залізнична логістика» складається з таких функціональних блоків (рис. 3.2).

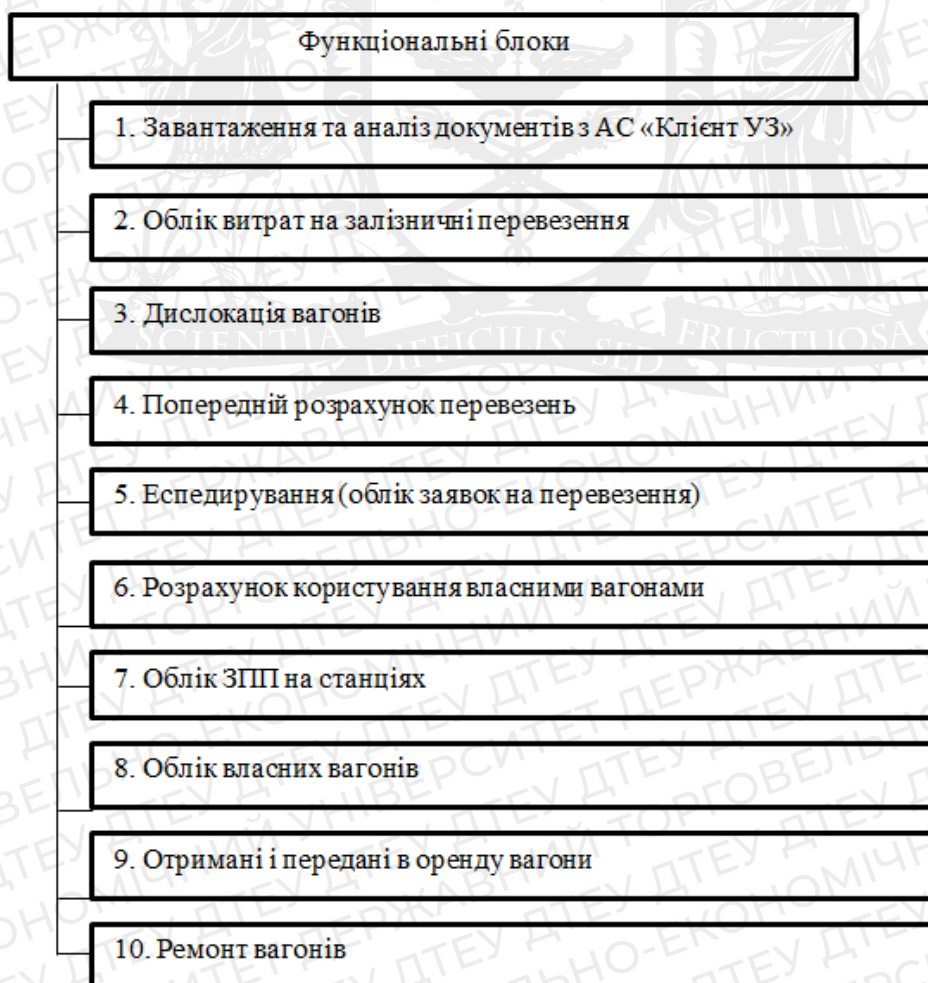

Рисунок 3.2. Функціональні блоки «Арт: Залізнична логістика»

Джерело: побудовано автором самостійно

1. Обмін з АС «Клієнт УЗ» (Модуль «Арт: Обмін з УЗ»), у тому числі: завантаження та підписання залізничних квитків, інформація про використання, ощадна картка, розподіл плати за транспортний засіб тощо.

2. Користування автомобілем (модуль «Арт: Вагонний парк»).

3. Розрахунок транспортних витрат, у тому числі: проїзд залізницею ("ТМ-карта"), станційні збори за управління тарифами на проїзд (доставка/збирання, використання), ЗПП, сертифікат на харчування, оренда автомобіля.

4. Розрахунок якості на перевезення (торги).

5. Вимоги до доставки: Обов'язкові залізничні рахунки та збори.

6. Розрахунок фактичних показників для застосування ТЕО, а саме:

- кількість автомобілів у власності власника;
- вага;
- доходи та витрати;
- рентабельність.

7. Інструкція щодо повернення порожнього транспортного засобу, за винятком того, що техніко-економічне обґрунтування вимагає планування руху транспортного засобу та резервування транспортного засобу;

8. Обов'язки ЗПП, а саме:

- купити;
- вийти з системи;
- рухатися;

Для залізничних коносаментів.

9. Прокат та ремонт автомобілів (модуль «Арт: Вагонний парк»).

Вважаємо, що ці два рішення в комплексі забезпечать ефективне матеріально-технічне забезпечення реалізації та реалізації олійно-жирової продукції ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат». Зрештою, логістичні рішення часто базуються на інтеграції та оптимізації ланцюга поставок, а не лише на одній ланці.

Недостатня кількість персоналу призведе до скорочення конкретних інвестицій, збільшення частоти замовлень та ризику нестачі, тому пропонується розробити проект відкриття нового складу в ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат». Процес розробки ділиться на три етапи:

- визначення первинного календаря;
- скласти список справ відповідно до тривалості справи;
- побудова послідовності історії. Послідовність виконання завдань показано на діаграмі Ганта (рисунок 3.3).

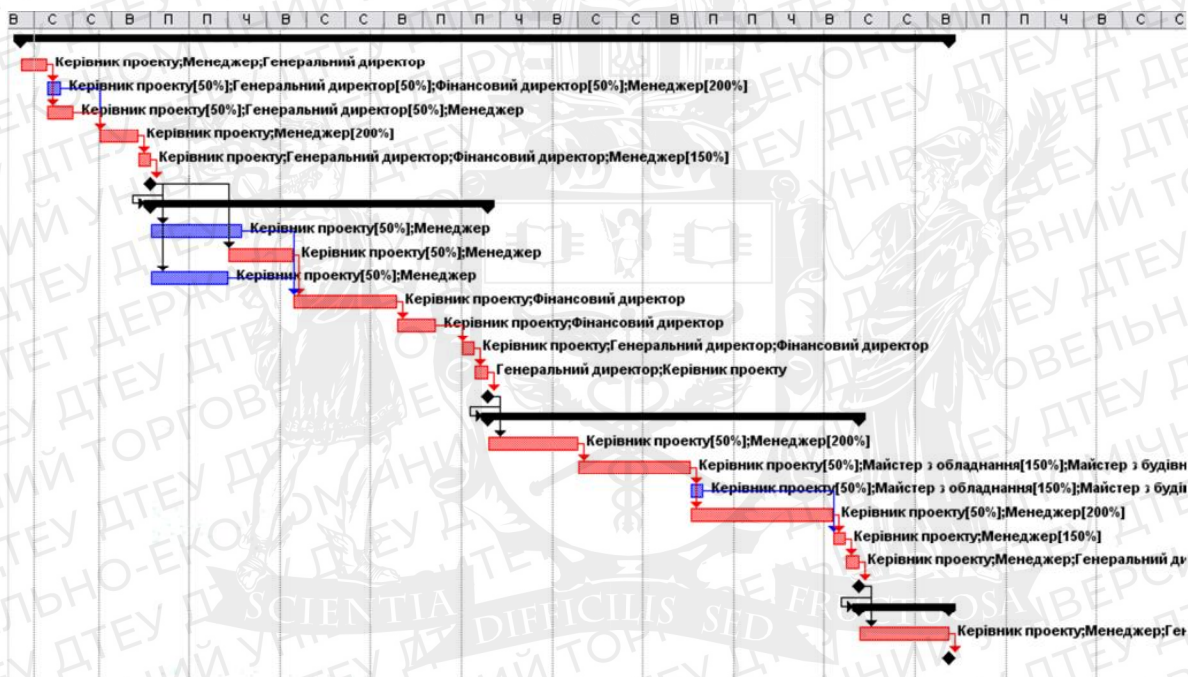

Рисунок 3.3. Діаграма Ганта для проекту відкриття нового складу

Джерело: побудовано автором самостійно

При динамічному аналізі основних фінансово-економічних показників після реалізації проекту виявлено такі зміни:

Додати індикатори:

- 75,78% зниження загальної вартості;
- виручка від реалізації зросла на 88,06%;
- прибуток від реалізації 115,29%;
- рентабельність продукції зросла на 10,15%;
- прибуток від реалізації збільшився на 4,5%.

Отримані дані свідчать про те, що стабільність корпоративних прибутків є результатом правильного вибору корпоративної стратегії.

Отже, за результатами аналізу зовнішньоекономічної діяльності ПАТ «Ніжинський» можна зробити висновок, що підприємство має достатні ресурси для експорту соняшникової олії до ЄС. Особливо після запуску нового пакету програм «Арт: Вагонний парк Ultimate» на платформі «1С:Підприємство 8.3» у компанії з'явилася можливість будувати пропозиції залізничного транспорту. При веденні зовнішньоекономічного бізнесу ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» також спирається на українське законодавство, що мінімізує подальші проблеми. Автори вважають вигідним експорт соняшникової олії до ЄС.

3.2. Прогнозна оцінка результативності експортної поставки до ЄС

Результатом аналізу експортного потенціалу підприємства має стати реалізація мети – визначення резерву зростання економічних вигод від експорту та формування нового напрямку розвитку. Тому одним із важливих кроків є визначення можливостей зростання. На цьому етапі необхідно визначити, до якої території належать виявлені запаси: довиробничі, виробничі чи експлуатаційні; який характер їх дії на виробничо-збутовий процес – екстенсивний чи інтенсивний; фактори, що впливають на їх зовнішній вигляд – стандартні. Участь і маркетинг Рівень організації обслуговування низький. Пошук прихованих резервів підвищення ефективності експорту має бути систематичним, безперервним і достатньо ефективним. Для розрахунку широких запасів рекомендується використовувати простий метод розрахунку, щільні запаси – для порівняння. Однак можна використовувати методи детермінованого факторного аналізу, аналізу функціональних витрат і математичного програмування.

Завдяки новітнім комп'ютерним технологіям цей останній метод значно спрощує процес аналізу економічного експорту та дозволяє швидко

переглядати дані на візуальних картах та графіках. Завершальним етапом комплексного аналізу експортного потенціалу підприємства має стати формулювання заходів щодо зменшення негативного впливу зовнішніх факторів та усунення негативного впливу внутрішніх факторів, оскільки деякі заходи потребують реалізації за кордоном. У триваючих стосунках неможливо відповісти, не змінивши іншу людину.

Для визначення доцільності укладання експортної угоди будемо прогнозувати величину експортної виручки, отриманої ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» від придбання основних засобів. Для розробки моделі прогнозування ми економетрично моделюємо експортні прибутки за допомогою власного алгоритму:

1. Визначення фактичних показників експортної виручки підприємства ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат».
2. Використання методів найменших квадратів для визначення параметрів моделі вимірювання експортної виручки організації та встановлення моделі прогнозу (тренду).
3. Розрахунок розрахункової вартості експортної виручки ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» на наступні 3 роки.

Побудуємо таблицю початкових значень (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Значення виручки від експорту підприємства ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат», %

Показник	2019 рік	2020 рік	2021 рік
Показник виручки від експорту підприємства	38,55	39,27	101,60

Джерело: розраховано автором самостійно

Досліджуючи величину експортної виручки компанії в ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат», можна сказати, що за досліджуваний період величина поступово збільшується – порівняно з 2019 роком товарообіг у -2021 році збільшився на 630 500 грн. або 163,55%.

Розрахувати таблицю початкової вартості експортного доходу підприємства ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Розрахунок початкової вартості експортного доходу підприємств ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат»

t (періоди)	Y _t (виручка від експорту)	t ²	Y _t * t
1	38,55	1	38,55
2	39,27	4	78,54
3	101,6	9	304,80
6	179,42	14	421,89

Джерело: розраховано автором самостійно

Використовуючи формули 3.1 і 3.2, визначаємо економетричні параметри експортної виручки підприємства в ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат»:

$$a_0 = \frac{\sum Y_t - a_1 \times \sum t}{t} \quad (3.1)$$

де a_0 , a_1 – економетричні параметри;

Y_t – фактичне значення досліджуваного показника;

t – період проведення дослідження (роки).

$$a_1 = \frac{\sum Y_t \times t - (\sum Y_t \times \sum t)}{\sum t^2 - (\sum t)^2} \quad (3.2)$$

$$a_0 = \frac{421,89 - \frac{179,42 \times 6}{3}}{14 - (6 \times 6)} = 31,525.$$

$$a_1 = \frac{179,42 - 31,525 \times 6}{3} = 3,243.$$

Функціями моделі прогнозування експортної виручки підприємства ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» є: $Y_t = 31,525 + 3,24 \times t$

Розрахуємо прогнозну величину експортної виручки підприємства ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» на наступні 3 роки:

$Y_{2022} = 31,525 + 3,24 * 4 = 122,86$ тис. грн - прогноз експортної виручки підприємства ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» на 2022 рік;

$Y_{2023} = 31,525 + 3,24 = 154,38$ тис. грн - прогноз експортної виручки підприємства ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» на 2023 рік;

$Y_{2024} = 31,525 + 3,24 * 6 = 185,91$ тис. грн - прогноз експортної виручки підприємства ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» на 2024 рік.

Побудуємо тенденційну модель зміни експортної виручки ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» (рис. 3.4). Для прогнозування величини експортної виручки компанії через фінансовий лізинг рекомендується використовувати аналіз тенденцій на основі методів кореляційної регресії.

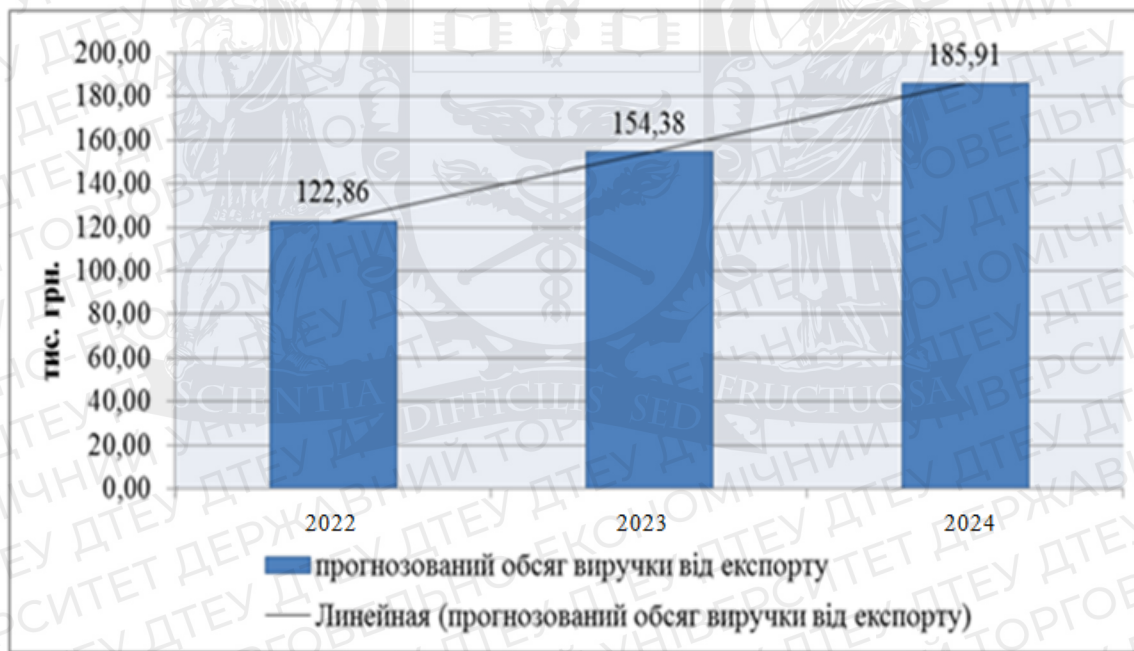

Рисунок 3.4. Трендова модель прогнозованої експортної виручки ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» (тис. грн.)

Джерело: побудовано самостійно

Отже, виходячи з розрахунків моделі прогнозу ефективності експортної виручки ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат», можна сказати, що очікуване збільшення експортної виручки ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» у 2023 році

в порівнянні з 2022 роком – 212 600 грн. або 20,92%. Маршрут доставки соняшникової олії, як показано на рис. 3.5.

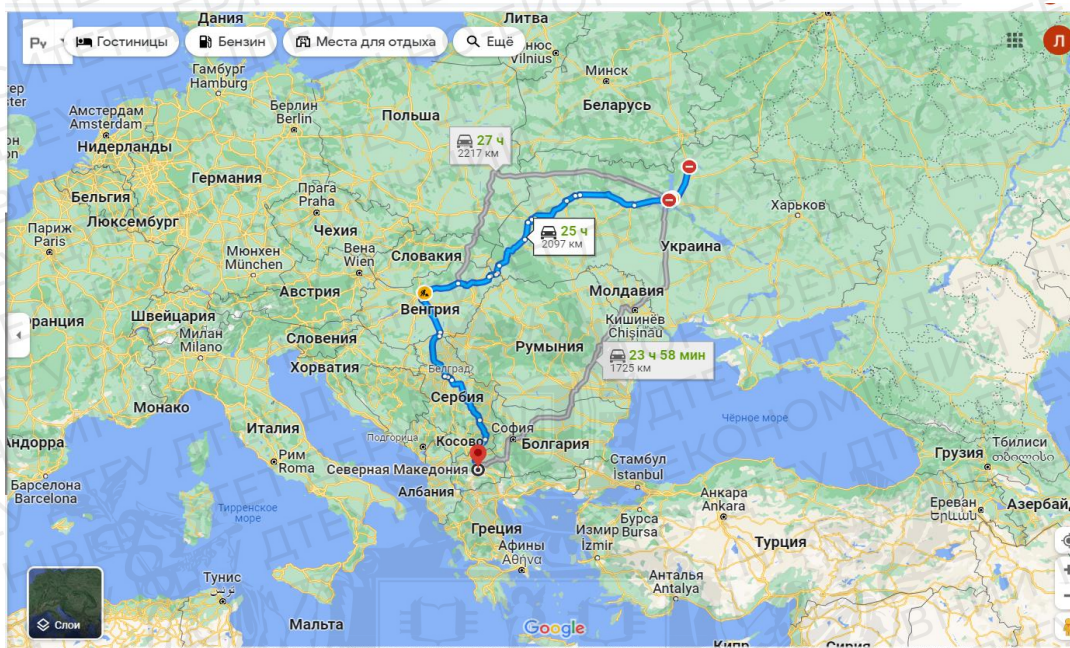

Рисунок 3.5. Маршрут поставок соняшникової олії з України до Македонії

Джерело: складено автором за допомогою Google Maps

Виходячи з припущення нового покращеного контракту, ми розрахували експортну ефективність ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат», що експортує соняшкову олію до Македонії за нових умов (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Економічний розрахунок експортних операцій ПАТ «Ніжинський жиркомбінат», що експортує соняшкову олію до Македонії

	Доларів США	грн.
1	2	3
Виручка від продажу	1305720	33752862,00
Витрати на виробництво товару (собівартість)	756000	19542600,00
Витрати по здійсненню ЗЕД	32618,8	843194,69
Транспортні витрати	32400	837540,00
Страхові платежі	195	5040,75
Комісійні, брокерські витрати	23,75	613,94
Митна вартість товару	788619	20385794,69
Інші витрати від виконання ЗЕО	237,5	6139,38
Витрати на отримання ліцензії	0	0,00
Витрати на оформлення інших дозвільних документів	75	1938,75
Витрати на оформлення ЗЕД документації	162,5	4200,63
Загальні витрати по ЗЕО	788856	20391934,06

Продовження табл. 3.5

Прибуток до оподаткування по ЗЕО	516814	13359635,44
Податок на прибуток	2313,83	59812,38
Чистий прибуток	508884	13154644,94
Виручка від реалізації на внутрішньому ринку	1269000	32803650,00
Витрати на реалізацію на внутрішньому ринку	88830	2296255,50
Загальні витрати продажу на внутрішньому ринку	844830	21838855,50
Прибуток до оподаткування на внутрішньому ринку	424170	10964794,50
Показники економічної ефективності ЗЕО		
Рентабельність операції за прибутком до оподаткування		49,50%
Рентабельність операції за чистим прибутком		49,25%
Базовий коефіцієнт ефективності ЗЕО		2,31
Альтернативний коефіцієнт ефективності ЗЕО		1,54

Джерело: розраховано автором самостійно

Використовуючи формули 3.3 і 3.4, визначаємо базовий та альтернативний коефіцієнти ефективності ЗЕО підприємства в ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат»:

$$K_{e1} = \frac{B_e}{C_e + T + O}, \text{ де} \quad (3.3)$$

K_{e1} – коефіцієнт ефективності експорту;

B_e – виручка від експорту, грн.;

C_e – собівартість експортного товару, грн.;

T – транспортні витрати, грн.;

O – організаційні витрати, грн.

$$K_{e1} = 1269000 / (756000 + 32618,8 + 32400) = 1,54.$$

Альтернативний коефіцієнт ефективності експорту розраховується за формулою:

$$K_e = \frac{B_e - C_e - T - O}{B_s - C_e}, \text{ де} \quad (3.4)$$

K_{ea} – альтернативний коефіцієнт ефективності експорту;

B_e – виручка від експорту, грн.;

B_s – виручка від продажу продукції в середині країни, грн..

$$K_e = (1305720 - 32400 - 88830) / (1269000 - 756000) = 2,31$$

Так згідно з табл. 3.5. дохід від реалізації партії 2160 тонн продукції, експортованої на ринок Македонії за ціною 604,5 доларів США, становить

1305720 доларів США (33752862,00 гривень, розраховано на момент експортної операції), згідно з діючим контрактом, товарообіг збільшився на 11,6%.

При цьому загальна вартість зовнішньоторговельного бізнесу склала 788 856 доларів США (203 91934,06 грн.), що на 21,4% менше, ніж на момент використання умов договору. Частка транспортних витрат до загальних витрат знизилася в 13 разів з 54% до 13%.

Оскільки експортне мито на таку продукцію не встановлено, загальний тариф становить 0 доларів США (0 грн.). При цьому митна вартість товару склала 788 619 доларів США або 203 857,94,69 гривень (на 25% менше від попереднього розрахунку).

Прибуток до оподаткування від зовнішньоекономічних операцій становив 516 814 доларів США, що еквівалентно 13 359 635,44 гривні, що в 3,07 рази перевищило прибуток до оподаткування за чинним договором, а чистий прибуток склав 508 884 доларів США, що еквівалентно 44,64,49 грн. та чистий прибуток згідно договору в 3,19 рази. Це значення показника прибутку забезпечує рентабельність 49,5% прибутку до оподаткування і - 49,25% чистого прибутку. Це означає, що на кожну введену в експлуатацію 1000 гривень підприємство отримує прибуток до оподаткування в розмірі 495 гривень і чистий прибуток у розмірі 492 гривні, тобто ці показники майже втричі вищі, що свідчить про те, що зміна договору не рекомендується.

Базовий коефіцієнт ефективності зовнішньоторговельного бізнесу становить 2,30, що свідчить про те, що дохід від бізнесу перевищує 131% від загальної собівартості реалізації, а прибуток підприємства високий.

Тому, ми плануємо укласти зовнішньоторговельний контракт на експорт соняшникової олії з македонським ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» на вигідних умовах, оскільки отримаємо від цього проекту високий рівень рентабельності. Загалом експортні операції ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» є ефективним та прибутковим, але в організації експортного бізнесу ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» є певні недоліки. Цей комплекс заходів може покращити організацію та збільшити експортну діяльність.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Аналізуючи динаміку балансу ПАТ «Ніжинський жирокмбінат», можна зробити висновок, що повне збільшення фінансових ресурсів досягається за рахунок поточних зобов'язань та власного капіталу, більшість з яких спрямована на поповнення оборотних коштів. Слід зазначити, що протягом аналізованого періоду ми спостерігали зменшення чистого прибутку та збільшення дебіторської та кредиторської заборгованості.

У 2017-2021 роках ми спостерігали зниження частки продажів ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат», а експорт у відсотках від загальної кількості реалізованих компанією товарів скоротився з 0,98% у 2019 році до 0,24% у 2021 році. Позитивним моментом для зовнішньоекономічної діяльності ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» стало збільшення виручки від реалізації експортованих товарів на 63 050 доларів США або на 163,55%.

Загалом експортний бізнес ПАТ «Ніжинський жирокмбінат» ефективний та прибутковий, але організація експортного бізнесу ПАТ «Ніжинський жирокмбінат» має певні недоліки. Цей комплекс заходів може покращити організацію та збільшити експортну діяльність.

Виробництво та експорт соняшникової олії зросли за п'ять років. У 2017 році вироблено 5,4 млн та 0,7 млн тонн нерафінованої та рафінованої соняшникової олії. Річний обсяг експорту досягає 5,8 млн. тонн. У 2018 році виробництво соняшникової олії знову впало, а експорт впав другий рік поспіль. У 2019 році видобуто 5,8 млн тонн олії, перероблено 800 тис. тонн, експортовано 5,5 млн тонн. У 2020 році вироблено 5,9 млн тонн і 0,9 млн тонн нерафінованої та рафінованої соняшникової олії. Експорт зріс до 6,9 млн тонн. Важливо відзначити, що неекспортована соняшникова олія на внутрішньому ринку не споживається. 1 вересня 2021 року це призвело до збільшення товарних запасів на виробниках та терміналах порівняно з відповідним періодом минулого року. Максимальний обсяг експорту соняшникової олії у

2020-2021 роках становив 5,38 млн тонн, а за цей період було експортовано 5,277 млн тонн.

Нині основними факторами, що впливають на ціни на соняшникову олію, є кінцевий розмір світового врожаю насіння соняшнику, погодні умови в Південній Америці та розвиток сої в Бразилії та Аргентині. Останнє вплине на попит на сою в США, головним чином з Китаю, що, у свою чергу, стане вирішальним фактором для цін.

Згідно з розрахунком моделі прогнозу ефективності експортної виручки ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат», можна сказати, що очікуване збільшення експортної виручки ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» - у 2023 році порівняно з 2022 роком зросте з 21 26 тис. грн. або 20,92%

Підтверджується напрямок ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» на підвищення економічної вигоди експортного бізнесу: перш за все, для успішного існування торговельних посередників, які займаються зовнішньоекономічною діяльністю, необхідно підвищити швидкість дій щодо якості обслуговування та швидкість виконання угод в умовах жорсткої конкуренції, а також регіональних та іноземних замовників; по-друге, для діяльності торгового посередника рекомендується розвивати місцеву рекламну організацію, тобто використовувати місцеві ЗМІ для реклами (газети, журнали, друкована реклама); що стосується технології організації збуту, то необхідно вдосконалити систему збуту, для цього потрібно налагодити систему каналного збуту, тобто організувати роботу торгових представників так, щоб кожен представник працював зі своїм власний сегмент ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 № 959-ХІІ (поточна редакція від 15.09.2016, підстава 1455-19) // Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР). – 1991. – № 29. – Ст. 377.
2. Босак А.О. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: навч. посіб., Навч.-наук. ін-т економіки і менеджменту. – Львів : Міські інформ. системи, 2017. – 364 с.
3. Гордополов В. Ю. Сучасний стан зовнішньоекономічної діяльності резидентів України. Ефективна економіка. - 2016. - № 11.
4. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник. – 5-те вид., перероб. та допов. ; Університет ДФС України. – Ірпінь : 2019. – 410 с.
5. Дахно І. І. Зовнішньоекономічна діяльність-3. – К. : «Центр учбової літератури», 2018. – 356 с.
6. Дунська А.Р. «Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: навч. посіб. до вивчення дисципліни для студ. галузі знань 07 «Управління та адміністрування», за спеціальністю 073 «Менеджмент». / КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 64 с.
7. Іванченко К. І. Теоретико-методологічні основи формування системи менеджменту організації діяльності зовнішньоекономічного підрозділу підприємства / Матеріали 10 науково-практичної конференції студентів, аспірантів і докторантів «Менеджмент підприємницької діяльності». – Сімферополь : ДІАЙП, 2012. – С. 53–55.
8. Козак Ю.Г. Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство-регіон. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 240 с.

9. Котиш О. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: організація та управління : навчальний посібник. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 183 с.

10. Лубенченко О. Е. Методологія управління зовнішньоекономічною діяльністю промислових підприємств в умовах інноваційно-інвестиційної економіки: монографія; Донбас. держ. техн. ун-т. – Лисичанськ: ДонДТУ, 2016. – 243 с.

11. Маслак О.О. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник. Л. : Новий Світ, 2016. - 352 с.

12. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / А.І. Боярчук та ін. – Херсон : СТАР, 2018. – 373 с.

13. Петруні Ю.Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник. – Дніпропетровськ : Університет митної справи та фінансів, 2015. – 331 с.

14. Соколова Н. В. Управление внешнеэкономической деятельностью на уровне предприятия / Общество и пр [HYPERLINK](#). – 2015. – Выпуск № 2 (52). – С. 140–146.

15. Старостіна А.О. Міжнародна економіка: Практикум: навч. посіб., – К.: НВП «Інтерсервіс», 2015. – 416 с.

16. Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини. Політика: підруч.; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ : Київський університет, 2015. – 431с.

17. Хрупович С.Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник для студентів усіх форм навчання напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства. – Тернопіль, 2017. – 137 с.

18. Чернишова Л. О. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: практикум: навч. посібник. – Харків: Форт, 2017. – 238с.

19. Шевченко Л. С. Міжнародна економіка : навч. посіб. - Х. : Право, 2012. - 192 с.

20.Шкурупій О. В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб.. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 248 с.

21. Шнирков О. І. Міжнародні економічні відносини: конспект лекцій. – Дніпро : 2018. – 286 с.

22.Щербак В. Г. Проблеми проникнення вітчизняних підприємств на зовнішні ринки. Фінанси України. – 2009. – № 5. – С. 14.

23.Юшина С. І. Визначення зовнішньоторговельної діяльності в українському законодавстві / Часопис Київського університету права. – 2011. – № 4. – С. 197-200.

24.Яковенко О. В. Теоретичні основи аналізу зовнішньоекономічної діяльності митними органами. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2015. – Вип. 27. – С. 89-94.

25.Офіційний сайт ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://ngk](http://ngkkoil.com/%20) HYPERLINK "http://ngkoil.com/%20"o HYPERLINK

ДОДАТКИ

Додаток А

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31.12.2018 р.

на 31.12.2018 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	0	0	0
первісна вартість	1001	0	0	0
накопичена амортизація	1002	0	0	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0	0
Основні засоби:	1010	54	69	0
первісна вартість	1011	57	77	0
знос	1012	3	4	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	160000	200000	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	9000	10000	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	169054	210069	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	651333	771317	0
Виробничі запаси	1101	1	1	0
Незавершене виробництво	1102	0	0	0
Готова продукція	1103	488	522	0
Товари	1104	761240	821443	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	0	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2300822	2270716	0
з бюджетом	1135	113090	132532	0

у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0	0
з нарахованих доходів	1140	99	112	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	190	227	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	182055	227554	0
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	205066	223310	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	761322	716584	0
Усього за розділом II	1195	4975706	5164318	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	5144760	5374468	0

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5000000	5000000	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	52990	55422	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	5052990	5084326	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0

Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітної періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітної періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітної періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітної періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	0	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість:	1610	0	0	0
за довгостроковими зобов'язаннями				
за товари, роботи, послуги	1615	4033	4453	0
за розрахунками з бюджетом	1620	5570	6670	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	6895	7589	0
за розрахунками зі страхування	1625	0	0	0
за розрахунками з оплати праці	1630	0	0	0
за одержаними авансами	1635	405	447	0
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	74867	299887	0
Усього за розділом III	1695	91770	319046	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	5144760	5369796	0

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2018 рік**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2450	2120
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0

Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2015	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2013)	(1890)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	112	98
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	6	2
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і товарів автомобілебудівного концерну	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2130	(0)	(0)
Адміністративні витрати	2130	(1450)	(1210)
Витрати на збут	2150	(0)	(0)
Інші операційні витрати	2180	(0)	(0)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і товарів автомобілебудівного концерну	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(1133)	(1005)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	445	387
Інші доходи	2240	2114552	2015530
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(0)	(0)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(3000002)	(3100006)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	77880	65790
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-6522	-5844
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	66330	59550
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0

Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	66330	59550

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	0	0
Витрати на оплату праці	2505	189	165
Відрахування на соціальні заходи	2510	77	60
Амортизація	2515	2	2
Інші операційні витрати	2520	1040	970
Разом	2550	1751	1197

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Додаток Б

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31.12.2019 р.
на 31.12.2019 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	0	0	0
первісна вартість	1001	0	0	0
накопичена амортизація	1002	0	0	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0	0
Основні засоби:	1010	69	94	0
первісна вартість	1011	77	98	0
знос	1012	4	4	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	200000	2200000	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	10000	10000	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	210150	2210094	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	771317	872863	0
Виробничі запаси	1101	1	1	0
Незавершене виробництво	1102	0	0	0
Готова продукція	1103	522	694	0
Товари	1104	821443	872168	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	0	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2270716	1610236	0
з бюджетом	1135	132532	142577	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0	0
з нарахованих доходів	1140	112	339	0

із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	227	487	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	227554	232606	0
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	223310	232606	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	716584	300594	0
Усього за розділом II	1195	5164318	3159702	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	5374468	5369796	0

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5000000	5000000	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	55422	84326	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	5055422	5084326	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань;	1531	0	0	0

резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	0	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість:	1610	0	0	0
за довгостроковими зобов'язаннями				
за товари, роботи, послуги	1615	4453	6670	0
за розрахунками з бюджетом	1620	6670	9532	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	7589	9532	0
за розрахунками зі страхування	1625	0	0	0
за розрахунками з оплати праці	1630	0	0	0
за одержаними авансами	1635	447	669	0
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	299887	268599	0
Усього за розділом III	1695	319046	285470	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	5374468	5369796	0

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2019 рік**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2748	2450
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестрахування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2015	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт,	2050	(2614)	(2013)

Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	134	112
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	10	6
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і товарів автомобілебудівного концерну	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2130	(0)	(0)
Адміністративні витрати	2130	(1751)	(1450)
Витрати на збут	2150	(0)	(0)
Інші операційні витрати	2180	(0)	(0)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і товарів автомобілебудівного концерну	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(1607)	(1133)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	646	445
Інші доходи	2240	2894824	2114552
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(22)	(0)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(2800005)	(3000002)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	93858	77880
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-9532	-6522
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	84326	66330
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0

Додаток В

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31.12.2020 р.

на 31.12.2020 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	0	190	0
первісна вартість	1001	0	192	0
накопичена амортизація	1002	0	-2	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0	0
Основні засоби:	1010	94	4967	0
первісна вартість	1011	98	5377	0
знос	1012	4	-410	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	2	0
інші фінансові інвестиції	1035	2200000	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	10000	10000	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	2210094	15159	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	872863	1777993	0
Виробничі запаси	1101	1	541	0
Незавершене виробництво	1102	0	0	0
Готова продукція	1103	694	23586	0
Товари	1104	872168	1753866	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	0	40686	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1610236	956562	0
з бюджетом	1135	142577	404511	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0	0
з нарахованих доходів	1140	339	76724	0

Актив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	0	190	0
первісна вартість	1001	0	192	0
накопичена амортизація	1002	0	-2	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0	0
Основні засоби:	1010	94	4967	0
первісна вартість	1011	98	5377	0
знос	1012	4	-410	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	2	0
інші фінансові інвестиції	1035	2200000	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	10000	10000	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	2210094	15159	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	872863	1777993	0
Виробничі запаси	1101	1	541	0
Незавершене виробництво	1102	0	0	0
Готова продукція	1103	694	23586	0
Товари	1104	872168	1753866	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	0	40686	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1610236	956562	0
з бюджетом	1135	142577	404511	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0	0
з нарахованих доходів	1140	339	76724	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	487	17329	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0

Гроші та їх еквіваленти	1165	232606	2755861	0
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	232606	2755861	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	73	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	300594	51775	0
Усього за розділом II	1195	3159702	6081514	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	5369796	6096673	0

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5000000	5000000	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	0	4216	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	84326	704370	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	5084326	5708586	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на	1533	0	0	0

інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	0	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість:	1610	0	0	0
за довгостроковими зобов'язаннями				
за товари, роботи, послуги	1615	6670	42071	0
за розрахунками з бюджетом	1620	9532	29681	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	9532	29673	0
за розрахунками зі страхування	1625	0	0	0
за розрахунками з оплати праці	1630	0	0	0
за одержаними авансами	1635	669	156799	0
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	268599	159536	0
Усього за розділом III	1695	285470	388087	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	5369796	6096673	0

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2020 рік**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2772091	2748
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховання	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2015	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2334943)	(2614)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	437148	134
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)

Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	151467	10
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і товарів автомобілебудівного концерну	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2130	(0)	(0)
Адміністративні витрати	2130	(22522)	(1751)
Витрати на збут	2150	(5945)	(0)
Інші операційні витрати	2180	(54205)	(0)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і товарів автомобілебудівного концерну	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	505943	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(0)	(1607)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	219347	646
Інші доходи	2240	2273736	2894824
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(22)	(0)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(2200000)	(2800005)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	799004	93858
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-132581	-9532
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	666423	84326
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0

Додаток Г

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2021 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	190	201	0
первісна вартість	1001	192	221	0
накопичена амортизація	1002	2	20	0
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	613	0
Основні засоби:	1010	4967	4365	0
первісна вартість	1011	5377	6127	0
знос	1012	410	1762	0
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	2	14300	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	10000	10000	0
Усього за розділом I	1095	15159	29479	0
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	1777993	2062950	0
Виробничі запаси	1101	541	742	0
Незавершене виробництво	1102	0	0	0
Готова продукція	1103	23586	40281	0
Товари	1104	1753866	2021927	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	40686	2340034	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	956562	397559	0
з бюджетом	1135	404511	337129	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0	0

з нарахованих доходів	1140	76724	119	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	17329	0	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	2755861	943213	0
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	2755861	936157	0
Витрати майбутніх періодів	1170	73	573	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	51775	34446	0
Усього за розділом II	1195	6081514	6086023	0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0
Баланс	1300	6096673	6115502	0

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	5000000	5000000	0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	4216	37537	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	704370	492474	0
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	5708586	5530011	0
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0

резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітної періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітної періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітної періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітної періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	0	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	132900	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість:	1610	0	0	0
за довгостроковими зобов'язаннями				
за товари, роботи, послуги	1615	42071	82217	0
за розрахунками з бюджетом	1620	29681	63630	0
за у тому числі з податку на прибуток	1621	29673	63630	0
за розрахунками зі страхування	1625	0	0	0
за розрахунками з оплати праці	1630	0	8	0
за одержаними авансами	1635	156799	138223	0
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	153536	168513	0
Усього за розділом III	1695	388087	585491	0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	6096673	6115502	0

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2021 рік**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2874551	2772091
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0

Премії підписані, валова сума	2011	0	0
Премії, передані у перестраховування	2012	0	0
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0	0
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2015	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2154988)	(2334943)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий: прибуток	2090	719563	437148
Валовий: збиток	2095	(0)	(0)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0
Інші операційні доходи	2120	638800	151467
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0	0
Дохід від первісного визнання біологічних активів і товарів автомобілебудівного концерну	2122	0	0
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2130	(0)	(0)
Адміністративні витрати	2130	(60430)	(22522)
Витрати на збут	2150	(15577)	(5945)
Інші операційні витрати	2180	(1060946)	(54205)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і товарів автомобілебудівного концерну	2182	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	221410	505943
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	115866	219347
Інші доходи	2240	47	2273736
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(7422)	(22)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(0)	(2200000)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	329901	799004
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-175265	-132581
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	154636	666423

II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	154636	666423

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	4835	6958
Витрати на оплату праці	2505	36601	10624
Відрахування на соціальні заходи	2510	9818	3922
Амортизація	2515	1370	408
Інші операційні витрати	2520	1084330	60759
Разом	2550	1136954	82671

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0